

Wellesi Amerikaya götüren Konte di Savoya çevrildi İngilizler gemide Doktor Schahtı aradılar; fakat araştırmalar boşa çıktı

**Waziyeti
Aydınlatam
Bir Hadise**

Rusya düşüncesini açıkça izhar eden, fakat dünya ekonomisini ve bilhassa buharlı bitaraf-
lık hülyasını gözlerini kapalı-
lık hülyasına sokmuş de-
vo kışlarına benzeyen bitaraf
memleketler hakikati bütün çı-
plığı ile görmek cesaretini izhar
etmemelidirler.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Finlandiya ile Rusya arasında
sulh akdedildikten sonra, Fin-
landiya, İsveç ve Norveç arasında
ittifak muahednamesi yapılaca-
ğına dair ortaya bir havadis çıktı.
Ne dereceye kadar sahihtir? Bura-
da malum değil. Hattâ İsveç ve Nor-
veç böyle bir muahede aleyhinde
biter bile itiraz. Fakat bu itiraz-
lardan ziyade, havadisın yahud te-
babüsün Moskova ve Berlinde uyan-
tırıldığı aksiler çok dikkate sayandır.
Moskova, bir şimal devletleri itti-
fakına karşı vetoya kalktı. O Fin-
landiya ile İsveç ve Norveçin ittifak-
larını istemiyor. Rusyaya müdah-
e için artık iyiden iyiye kendisine bir
seçim yolu telâkki etmeğe alıyan Al-
manya da derhal aynı havayı çalma-
ya başladı. O da, böyle bir ittifakı
tervih etmiyeceğini bildirdi.

Moskovanın bir şimal ittifakına
muhalif bulunmasının sebepleri a-
kında, evvelâ Finlandiyanın Baltık
devletlerinin dördüncüsü olduğuna
dair bir söz tesadüf ediyoruz. Diğer
iki Letonya ile Litvanya ve Eston-
ya'dır. Bunların tamamen Rus nüfu-
sunda altında şifalı ve harici bir var-
lık muhafaza ettikleri malumdur.
Moskovanın böyle bir cümle sarfet-
mesi Almanya ile Rusya arasında
Baltık devletlerinin mukadderatları
hakkında bir anlaşma vukua gelmiş
olduğunun delilini teşkil eder. Yani
Almanya Baltık devletlerinin tama-
men Rus lükası olmalarını kabul et-
miş demektir. Bu sözde devletler ar-
ası kendiliklerinden parmaklarını kı-
rılmamak hakkına malik değildir.
Onların sicimleri Moskovanın e-
lindedir. Bu anlaşmayı yaparken de-
mek ki Finlandiyanı da Baltık dev-
letleri arasında saymışlar ve onların
mukadderatına Finlandiyanı da iş-
tirak ettirmiş olacaklar ki şimdi Mos-
kova Finlandiyanın dördüncü bir
ulus devleti olduğunu ileri sürerek
kendisini müdafaa gibi hülyalara düş-
müş. Bu faza bir zahmet ve kendisine
dair bir suç telâkki ediyor.

(Sonu 5 incede)

Hüseyin Cahid YALÇIN

Welles Amerikaya giderken Kinte di Savoyanın güvertesinde

Londra, 23 (Hususi) — Avrupada
bir istinzaç turnesi yapan Amerikan
Hariciye müsteşarı Sumner Welles'i
Amerikaya götüren Konte di Savoya
transatlantığını İngiliz gemileri Ce-
belüttarıka çevirmişler ve muayene
etmişlerdir.
İngilizler gemide sahte pasaportla
seyahat eden bazı kimselerin bulun-
duğunu haber aldıkları için buna lü-
zum gördüklerini beyan etmişlerdir.
Konte di Savoya transatlantığı yo-
lundan 13 saat kalmıştır.
Gemi inceden inceye aranmış, fakat
şüpheli bir şahıs bulunmamıştır.
[Sonu 3 üncü sayfada]

Propaganda Umum Müdürlüğü kanun lâyihası Meclise veriliyor

Ankara, 23 (Hususi muhabirimiz telefonla bildiriyor) — Başvekâ-
lete merbut olarak teşkil edilen Propaganda ve matbuat umum müdürlü-
ğü kanun lâyihası bugünlerde Meclise verilecektir. Bu umum müdürlüğe
Ticaret Vekâletine merbut Turizm, Münakale Vekâletine merbut radyo,
Dahiliye Vekâletine merbut Matbuat umum müdürlükleri raptedilecek-
tir. Bu umum müdürlüğe Başvekâlet matbuat bürosu şefi Selim Sar-
perin getirileceği söylenmektedir.

Norveçin Protestosu

Batırılan gemiler için tazminat
hakkı mahfuz tutuluyor

Londra, 23 (Hususi) — Norveç hü-
kümeti, bitaraf devlet hukukuna a-
cemi riayetinden dolayı Almanyayı
protesto etmiştir. Bu protestoda 3 şu-
bat tarihinde Almanların müdafasız
iki gemiyi bombardıman etmelerin-
den ve müdafasız bahriyelilere ateş
açmaları hâdisesinden bahsediliyor.
Ve Alman hükümetinin bir tahkikat
açarak suçluları meydana çıkarmaları
isteniyordu.
Norveç hükümeti maddi zarar ve
ziyan haklarının mahfuz olduğunu da
bildirmiştir.

Batırılan Danimarka Gemileri

Kopenhag, 23 (A.A.) — Politiken
gazetesi Alman denizaltıları tarafın-
dan batırılan altı Danimarka vapuru
hakkında neşrettiği bir yazıda, bu va-
purların hepsinde Danimarka işaret-
leri bulunduğunu ve hiçbir Alman de-
nizaltı kumandanının bunların mem-
leketine giden bitaraf vapurları oldu-
ğundan şüphe edemeyeceğini bildir-
mektedir.

Kont Teleki Romada

Ziyaret, Rus, Alman ve İtalyan
işbirliği ile alâkadarmış

Başvekil Doktor
Refik Saydam
İstanbul'a geliyor

Şehrimizde bir müd-
det kaldıktan sonra
Trakya'ya gidecek

Ankara, 23 (Hususi muha-
rimizden) — Başvekil doktor
[Sonu 3 üncüde]

Hitler - Molotof mülakatı acaba gizli mi tutulmak isteniyor?

Londra, 23 (Hususi) — Romanın
Molotofun Berlin'e gideceği hakkında

Roma, 23 (A. A.) — Macaristan
Başvekil Kont Teleki bu sabah Ro-
maya gelmiş, halk tarafından alkış-
larla karşılanmış. Kendisini garda
Kont Ciano istikbal etmiştir.

Macar Başvekilinin ziyareti hususi
mahiyette olmakla beraber, Romada
söylendiğine göre, Kont Teleki Duçe
ve Kont Ciano ile görüşecek ve Papa
ile Kral taraflarından kabul edile-
cektir.

İtalyan matbuatı, Kont Telekinin
ziyaretinin, Sovyet Rusya, Alman ve
İtalyan işbirliğinin bir mütemmim
hali olarak telâkki etmektedir.

ki haberleri, ne Berlinde, ne de Mos-
[Sonu 3 üncüde]

Fransada Harp Kabinesi ordu şeflerinin iştirakile toplandı

Amerika müttefiklere verilmek
üzere 2000 tayyare hazırladı
bunlar yakında teslim edilecek

Paris, 23 (A.A.) — Yeni kabinenin
harb komitesi bu sabah B. Reynaudun
riyasetinde, Maliye Nezaretinde ilk
toplantısını yapmıştır.

Bu celseye, Başvekil muavini Chau-
temps, Millî Müdafaa ve Harbiye Na-
zırı Daladier, Bahriye Nazırı Campin-
chi, Hava Nazırı Laurent Eide, Ab-
luka Nazırı Mannet, Maliye Nazırı
Lamanrent, Müstemlekât Nazırı Man-
del, Teslihat Nazırı Dantry, General
Camelin, ve amiral Darlan iştirak et-
mişlerdir. Daladier içtimaa gitmeden

evvel General Gamelin ile uzun uza-
diye görüşmüştür. Mukarrerat gizli
tutulmaktadır.

Amerika Müttefiklere 2000 Tayyare
Veriyor

Londra, 23 (Hususi) — Vashington
dan bildirildiğine göre Amerika müt-
tefiklere teslim etmek için yeni tipte
2000 tayyare hazırlamıştır. Bir kısmı
bombardıman ve bir kısmı da avcı ti-
pinde olan bu tayyareler yakında İn-
giltere ve Fransaya sevkolunacaktır.

AFRODİT DAVASI

► Peyaminin Müdafasından: ◀

Atatürk nutkunda, İnönü birçok nutuklarında, bu memlekete hiyanet
eden birçok şahısları, hem de yüksek makam işgal eden şahısları
şiddetle tenkid etmişlerdir. Müddeiummûnı Ankarada olsaymış
Atatürkü, İnönüyü mahkemeye verecekmiş, bütün hainleri müdafaa
edecekmiş; çünkü onun kanaatince tenkidde şahsiyet kat'iyen
mevzuubal s olmazmış!...

Peyami Safa müdafasını yaparken [Kışkırtıcı Halkın Hali]

(Yazısı 4 ve 7 nciide)

SABAHTAN SABAHA:

Ekmek kumaş ve süt meselesine dair

— Ayol sütçü, bu verdiğin sade su...

— Tü... Bugün süt karıştırmayı unuttum...

(Yazısı 6 nciide)

Zamana göre:

Münevverlerimiz nasıl yaşıyor

Yazan: Dr. Esat Kemal Hekimoğlu

Fenni, ilmi, tıbbi, mesleki mecmuaların bugünkü neşriyatını takip etmek mecburiyetinde olanlar bir lisan halitası içinde kaldıklarından müstekidirler. Her mesleğin; her bir ilim şubesinin kendine mahsus tabirata ve istilâhı bugünün diline ifade edilmek istenirken ortaya ne aca-yib şeyler çıktığını hepimiz biliyoruz. Fakat ne de olsa ilmi bir mecmuayı okuyanlar aşağı yukarı o ilim şubesinin müntesibleri olduğu için bu der-din çaresini yine kendi aralarında bulabiliyorlar. Fakat yevmi gazetele-rin geniş bir okuyucu tabakasına açılan geniş sayfalarındaki makaleleri yazan münevverlerimiz kıymetli fi-kirlerini yarıyken: Okuyucuları ara-sındaki derece ve seviye farkını dü-şünmek mecburiyetindedir.

Faraza, yevmi büyük gazetelerimiz den birinde - fikirler - başlığı altında çıkan ve Fransız mütefekkirlerinden "Jules Payot", nun zati ve eserlerin-den bahseden bir makaleden şu sa-tırları alıyorum.

"Karakterolojide libre arbitre ve pessimiste ekollere karşı savaş aç-mış, seciyenin immuabile olduğunu müdafaa edenlere inanmıştır.

Türkçe olarak yazılmış olan, bu cümlelerin mânasını kavrayabilmek i-çin okuyanın behemehal kuvvetli bir fransızca bilmesi bile kifayet etmez. Çünkü yeni imlâmla yazılan yeni terimlerden bazıları eski türkçede kuvvetli olan bir adamı bile şaşırta-cak dereceye gelmiştir. Böyle bir za-manda aslı fransızca olan "Caracté-riologie", kelimesini karakterolojide imlâsile gören adam bunu ayrı ve ye-ni kabul edilmiş bir terim farzedebi-lir ve imlâsını böyle beller. Çünkü ay-ni cümlede bunu takip eden libre ar-bitre kelimesi fransızcadaki imlâsile aynen yazılmıştır.

Yine bunun aksine olarak pessi-miste fransızca olarak aynen yazıldı-ğı halde ekollere Türk harflerle yazı-lıyor ve bundan sonra da "karşı sa-vas açmış", kelimeleri seciyenin im-muable olduğunu müdafaa edenle-re inanmıştır. diyerek cümleyi bitiri-yor. Bir taraftan fransızca istilâ-ların ağırlığı, diğer cihetten ecnebi kelimelerin bazılarının bizim imlâmla, bazılarının da kendi imlâmlarile ay-ni satırda dizilişi okuyanın dimağın-da doğrudan doğruya bir anarşiyeye sebep oluyor. Netice itibarile, iyi fransızca bilen bir tek okuyucu bu cümlelerin fransızca ile alakası bulun-madığına ve fransızca bilmiyen de bu-nun türkçe bir yazı olmadığına ka-naat hasıl ederek gazeteyi elinden a-tıyor. Halbuki; bir tettebbü mahsulü olan bu satırlar bilhassa "Türk genç-liğine "Payot, u tanıtmak ve onun kültür sahasında itidai bir klâsizm yaratan eserlerini okuma imkânını vermek maksadile yazılmıştır. Bu gü-zel maksadla yazılan şu son cümlede bile "classicisme", kelimesi klâsizm olarak dizilmiştir. Şimdi bunu okuya-cak olan Üniversiteli fransızca'yı iyi bilmiyorsa fransızca lûgat kitabında klâsizm diye bir kelimeyi nafiye yere arıyacak ve tabii olarak bulamıya-caktır.

Bunun gibi "Payot, hiç bir vakit mistik ve despotik bir meralist olma-mıştır.) cümlesindeki imlâlara ba-karak bunların medlûllerini sorup öğ-rensek bile ve bunların fransızca keli-meler olduğunu bilse bile bu sefer im-lâları zihninde yanlış olarak teres-süm edecek ve bir imtihan verir -

ken - lisan imtihanı - yanlış imlâdan notu kırılacaktır.

Yukarda işaret ettiğim gibi meslek mecmualarında ilmi ve tıbbi istilâh-lar çok defa fransızca ve lâtince ola-rak yazılıyor. Bunların türkçe mu-kabillerini de aynı zamanda yanı ba-sına yazmak her nedense ihmal edi-liyor. Fakat bu mecmuayı okuyanla-rın bu istilâhların frenkçelerini bil-mesi de kendileri için faydalı olaca-ğına göre bu ihmal birdereceye kadar af'dilebilir. Yalnız gazete böyle de-gildir. Her sınıftan geniş bir halk ta-bakasına hitab eden bir makaleyi o-kuyan zatin tramvayda, vapurda lû-gat kitabını açıp uzun uzadıya; an-lıyamadığı bir kelimenin menşei-ni; mânasını araştırmağa vakti yoktur. Bu sebeble böyle makaleleri yazan münevver zevatın biraz daha zah-mete katlanarak okuyucularına ve-receği istifadeyi kolaylaştırması tem-neni edilir. Bunun için de, asıl-ları türkçe olmyan kelime ve istilâhları mutlaka kendi imlâmlarile yazıp ya-nıbaşına da lûgat kitaplarında - oldu-ğu gibi ufacık bir izahat vermeli ve mümkünse okuyana o istilâh ve ke-limenin bugünkü türkçemizde kulla-nılan yeni mukabilini de göster-me-lidir.

Bir de aynı cümlede ecnebi kelime-lerden bazılarının fransızca imlâ ve bazılarının türkçe imlâsile yazılması çok gülünç hatalara da sebep olur. İşte bir misal "Conversion", bunu o-kurken türkçe harflerle yazılmış ol-duğunu zanneden bir adam tabiatile baştaki harfi "c", zannederek kelime-yi pekâlâ "conversion", olarak oku-yacaktır. Ve böyle okumakta da hak-lıdır. Çünkü bu kelimeden evvelki "kitablari faydalı bir, kelimeleri ta-mamen türkçedir. Ve bu cümleyi bağ-lıyan kelimeyi de türkçe olarak oku-mak akla daha mülayim geliyor.

Buna benzer birçok nümüneler gös-termek ve mevzuu bahsolan makale-de bunları ayrı ayrı ayırmak çok uz-un olur.

Hulâsa olarak şurasını belirtmek isterim ki böyle bir makaleyi okuyup onda istifade edebilmek - bu yanlış tarzına nazaran - fransızca bilen bir adam için hayli üzüntülü ve şaşır-tıcı bir mütaleedir. Fransızca bilme-yip de eline fırsat düşmüşken şu meş-hur Fransız mütefekkirini tanımak ist-iyen bir okuyucu için de yorucu bir lûgat karıştırma cihetinden sonra a-radıklarını bulamamak; ve takribi olarak mânalarını anlıyabileceği ke-limeleri yanlış yazmak ve telâffüz etmek suretile bir netice verecektir. Hele okuma heveslisi olup da sabrı-kıt olan bir okuyucunun makalenin tamamını idrak etmesine imkân yok-tur. Bunun için bir fikir mahsulü o-lan ve iyice anlaşılması az çok fikri bir yorgunluğu istilaz eden bu gibi yazılarda yanlış tarzına biraz daha ehemmiyet vermek icab ediyor. Hiç olmazsa aslı türkçe olmyan kelime-leri kendi imlâmlarile yazmalı ve bir-satır içinde ecnebi kelimelerin yanın-daki diğer bir ecnebi kelimeyi bizim imlâmla yazmamalı ki, yabancı ol-duklarını anlaşılsın. Bahusus istilâhları behemehal kere içinde yazıp karıştı-rma türkçesini ilâve etmeli. Aynı za-manda ecnebi kelimelerin bizim harf-le-rimize nasıl okunduğunu da göster-meli. Şimdi bu mütefekkirin "Jules Payot, diye yazılan ismini bu ma-kaleyi okuyan ve hiç fransızca bilmi-yen bir vatandaşın yazıldığı gibi te-lâffüz etmesi tabii değil midir? Ve bu halde zavalı âlimin tanınmış olan meşhur ismi ne kadar değişmiş ola-caktır. Hattâ bu zat vefat etmemiş olsaydı da kendisine "Jules Payot, diye hitab edilsediyi tabii cevap bi-le vermeyi aklından geçirmeyecekti.

Dr. Esat Kemal HEKIMOĞLU

Bir ilim adamını kaybettik

Dün eski Darülfünun profesörle-rinden İsmail Sabihî kaybettik. Mer-hum Arab edebiyatı müderrisi mem-leketin tanınmış ilim simalarından birisi idi. Ölümden evvel Beyazıt kütüphane müdürlüğünü deruhde e-di-yordu. Dün öğleden sonra yapılan cenaze merasimine Üniversite, vilâ-yet bütün maarif cemiyetleri ve bir askeri kuta iştirak etmiştir.

ŞEHİR HABERLERİ

Pasif korunma ve gemilerimiz

Levazımı noksan ge-miler sefere çıkamıyacak

Münakalât Vekâletinden dün Mın-taka Liman Reisliğine gelen bir emir üzerine pasif korunma için talimatna-me ahkâmı mucibince levazımata nok-san olan gemilerin sefere çıkmaları menedilmiştir. Devlet deniz yolları bütün vapurlarının tedbirlerini bun-dan 6 ay evvelden almış bulunmak-tadır. Armatörlerin birçoğu da bu malzemeyi ikmal etmiş, ancak bazı küçük motörlü deniz nakliye vesaiti kalmıştır. Liman kontrol dairesi bu emir üzerine süratle faaliyete geçe-rek bütün deniz nakliye vasıtalarını kontrol etmeğe başlamış ve görülen noksanları tesbit ederek ikmal için kısa bir mühlet vermeğe başlamıştır.

VİLÂYETTE:

Vali Ankaraya gidiyor

Vali ve Belediye Reisi Doktor Lû-tî Kırdar yarın akşam Ankaraya gi-decektir. Vali ile birlikte Üsküdar ve havalisi Tramvayları müdürü Fe-ridun Manyas da gidecektir. Vali An-karada Üsküdar Tramvaylarının or-ganizasyonu için teşekkül eden komis-yonda belediye için temsil edecek-tir.

Sarıyerde de bir heyalân oldu

Sarıyer - Kilyos yolunda Sağır -kaya mevkiinde oldukça mühim bir heyalân hâdisesi olmuştur. Hâdis-e yerine Sarıyer kaymakamı gitmiş ve vaziyeti tedkik etmiştir. Kaymakam vilâyetten heyalânın mühendis ve mü-tehassıslardan müteşekkil bir komis-yon tarafından tedkik olunmasını istemiştir. Heyet bugün pazar olma-sına rağmen mahalline giderek ted-kikat yapacaktır.

Fabrikalar yapı-şatın alıyorlar

Yerli fabrikalar yeniden piyasadan külliyele mikdarda yapak mübayaa-sına başlamışlardır. Yeniden 2500 balye yapak satılmıştır. Satışlar bir-liğin tesbit ettiği fiyatlar üzerinden devam etmektedir. Bu gidışle stok-lardan bir kısmının kısa bir zamanda eriyeceği ümid edilmektedir.

Bir tavzih

Defterdarlık aleyhindeki bir alaca-ğa müteallik ilânının on yedi seneden beri tamamen infaz edilememiş ol-masından mutazarrıran ve mütees-siren yüksek bir makam mütekad-dim bir şikâyetnamemazmuni er-tabı vukuf ve ihtisasın işi tedkik ve takdirine vazedilmeksizin adliyenin manevî şahsiyetini tahkir eder ma-hiyette telâkki edilmiş ve halbuki bu gibi suçların maznularının emri mu-bakemesi mevkufen icrası kanunun son tadilatı icabatından bulunmuş ol-makla kablemuhakeme tevki edil-miş oldum. İddia ve isnad olunan su-çun varlığı, yokluğu bittabi muhake-me neticesinde belli olacaktır. Ancak bendeleri ne Şişide, ne Nezihe adın-da bir kimsenin nezdinde, ne de san-dık veya dolap içerisinde derdest e-dilmediğim gibi baroya da asla gir-niş ve çıkmış bir avukat dahi olma-dığım ve Anadoluda seyrî seyahat et-memiş olduğum ve bilhassa müddeti hayatımda hiç bir ferd tarafından bu güne kadar aleyhimde dolandırıcılık iddiası bile sebktememiş bulunduğum halde mücerred bazı gerekâr hasım larımın, mütemerrid borçlularımın se-rapa uydurma ifade ve ihbarlarına at-fen esas ve mahiyetleri kuyudati res-miyeden asla sorulup araştırılmaksızın sayın değer gazetinizde 8 Mart 940 tarihli nüshasında pek acayib ve asılsız şekilde derç ve nesri şimdide-çik hiç bir suretle lekedâr olmamış bulunan mukaddes şeref ve heysiye-tini yalnız beni yakından tanımayan ka-rileriniz nezdinde ihlâl edebilmiş ol-duğundan hakikati hal ve hüviyetimin ya ikinci ağır ceza mahkemelerinden veya herhangi resmi bir makamdan da etrafıca tahkik suretile de şu va-rakacığının ilk çıkacak nüshanın aynı sütununda derç ve ilâvesini istir-ham ederim.

Hulûsî Ongül

Hariç sulara ilk vapur müsaade olarak hareket etti

Koordinasyon Heyetinin kararından sonra vapurlara müsaade verecek komisyon toplandı

Türk vapurlarının ecnebi sulara se-fer yapmalarının Münakalât Vekâle-tinin hususî müsaadesine tâbi tutul-ğunu yazmıştı. Koordinasyon heyet-inin bu hususta verdiği kararın tat-bikine geçilmiştir. Gemi müsaade iş-le-riyle uğraşacak olan komisyon dün teşekkül etmiş ve İstanbul Mıntaka Liman Merkezinde ilk toplantısını yapmıştır. Komisyonca Liman, Tica-ret Odası, Mıntaka Ticaret Müdürlü-ğü muhahhasları bulunmaktadır.

Dün ilk olarak Köstenceye porta-kal ve kuru meyva ihracı için Kara-denize açılacak olan Demirtaş şilepi-

ne müsaade verilmesi için Münakalât Vekâletine müracaat edilmiştir. Ve-kâlet komisyonun teklifini derhal te-lefonla tasvib etmiş ve gemiye liman kâğıdı çıkarılmıştır.

Müsaade muamelâtı gayet süratle in-taç edilmekte olduğundan gemilerin harice olan seyrüseferleri aksamıya-caktır.

Diğer taraftan haber aldığımız-göre evvelce mütefekkilere kiralananmış olan vapurların mukavele tarihi so-nuna kadar memleket dışında kala-bilmeleri için müsaade edilmesi muh-temeldir.

Kızılay Eminönü şubesi kongresi

İstanbul Kızılay Eminönü kaza şubesi senelik kongresini dün Tica-ret Odası konferans salonlarında yap-mıştır. Toplantıda parti, müfettişi Tevfik Fikret Silay da hazır bulun-muştur. Atatürkün hatırasını taziz için üç dakika sükût edildikten son-ra kongre riyaset divanı intihabı ya-pılmış ve İsmail Hakkı Dikmen se-çilmiştir. Bundan sonra bir senelik faaliyet raporu okunmuş, şubenin bilhassa zelzele-felâketzedeleri için

sebkat etmiş olan faaliyeti tebarüz ettirilmiştir. Rapora göre Eminönü şubesi 245.037 lira nakid ve 22.552 parça eşya toplamıştır. Rapor hey-e-ti umumiye tarafından gayet yerin-de karşılanmış ve bilâhare okunan blâncô tasdik edilerek idare heyeti ibra' edilmiştir. Bunu müteakib yeni idare heyeti seçimi yapılmış ve şubeden çekilen iki azadan başka e-ski idare heyeti aynen ibka edilmiştir.

POLİSTE:

Cümlü si burunların-dan yara anmışlar

Evvelki gece saat bir buçukta Ke-resteciler caddesinde bir otomobil kazası olmuştur. Aynalçesmede 11 numaralı apartmanda oturan Yako oğlu soför Yorgi, idare ettiği 1807 numaralı otomobile karısı Hristina, yeğeni Yovanto Yako ve bakkal Di-mitriyi alarak gezmeğe çıkmıştır. Ge-ce, Keresteciler caddesinde manevra yaparken otomobil 23 numaralı bir-davacı dükkânına çarpmış, otomobi-lin içinde bulunanlar hepsi burunla-rından hafif surette yaralanmışlar-dır.

Zeyrek orta mektebinin bacası tutuşmuş

Beyazda Kovacılar caddesinde 79 numaralı Zeyrek orta mektebinin ba-cası tutuşmuş, etrafa sırayetine mey-dan verilmeden derhal söndürülmüş-tür.

Yemekten zehirlenmişler

Kızılmesicde Cami sokağında 12 numaralı evde oturan Nigârî oğlu İsmet, yedikleri yemekten zehirlen-mişler, hastahaneye kaldırılarak te-davi altına alınmışlardır.

Tramvaydan düşmüş

Sirkeci Cümhuriyet otelinde ya-tan Mehmed oğlu Osman bindiği tramvaydan düşerek muhtelif yer-lerinden yaralanmış, tedavi altına al-mıştır.

Tramvay çarpmış

Soför Fuadın idaresindeki 1854 nu-maralı otomobil Beyoğlunda Haziran caddesinde manevra yaparken, Tak-simde oturan Osmana çarparak aya-ğundan yaralanmıştır. Osman tedavi altına alınmış, soför Fuad yakalanar-ak tahkikata başlanmıştır.

BELEDİYEDE:

Şehrimizde otomatik telefon kabineleri yapılacak

İstanbul Telefon Şirketi şehrimizin muhtelif yerlerinde otomatik telefon kuleleri açmağa karar vermiştir. Ve bu hususta belediyenin noktai nazarı-nı sormuştur. Belediye, şirketin tale-bini kabul etmiştir. Şirket şimdilik 50 - 60 yerde bu şekilde kuleler ya-pacak fakat bu kuleler bulunduğu yerlerdeki seyrüseferde mâni olma-ması için belediye heyeti fenniye müd-riyeti tarafından tesbit olunan yer-le konulacaktır.

ŞEHİR HAYATI

Fatih halkevinde resim sergisi

Fatih Halkevinde dün 10 amat-örün 55 resimle iştirak ettiği bir re-sim sergisi açılmıştır. Serginin a-cıqlanmasından evvel C. H. P. Genel Sekreterliğinin hazırlayıp gönde-rdiği resim sergileri talimatnamesi-ne uyularak toplanan jüri sergiye iştirak eden resimler arasında bir seçim yaparak İstanbul ilk tedri-sat müfettişlerinden Mustafa Gü-nerinin "Ankara köprüsü", adlı e-seri birinciliği, Sadeddin Çulân'ın "Nattir Mort, u ikinciliği ve Hulûsî Tehgîl'in "Peyza, ı üçüncülüğü kazanmıştır. Sergi 15 gün müd-detle her gün saat 13 den 20 ye kadar açık bulundurulacak ve be-ğenilen bu eserler mayıs zarfında Ankarada açılacak Halkevleri re-sim sergisine gönderilecektir. Ser-si herkes rezeblir.

Konservatuvar Orkestra konseri

Konservatuvar orkestrası Ferdi Von Stätzer idaresinde 26 Mart 940 saah günü akşamı Fransız tiyatro-sunda bir konser verecektir.

Bu konsere Konservatuardan Ra-na Seven, Ali Sezin, Muhiddin Sa-nak ve Harp ile de Bayan Rosa Moisal iştirak edeceklerdir.

Programda Mozart, Debussy, Ph-rent Schmitt, Sain - Saöns ve Ber-liozdan müntehab eserler vardır.

Şişli halkevinde temsil

Dün akşam Şişli Halkevinde Beyoğlu Halkevi temsil kötu şehri-mize gelecek Komedi - Fransız ar-tistleri münasebetile Molyer ve Fransız tiyatrosu halkında bir konuşmadan sonra "Palavra, u tem-sil etmiştir.

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Benet
SENELİK	1400 Kurus	2700 Kurus
6 AYLIK	750	1400
3 AYLIK	400	800
1 AYLIK	150	300

24 MART 1940 PAZAR

1359 H. Sefer 14	1356 R. Mart 11
San: 84 Ay: 3	Kasım: 138
Esat Saat	Vasat Saat
June: 5 55 9 23	June: 5 57 2 20 15 49
Ağu: 1 1 1 1	Ağu: 1 1 1 1
14 — 1 31 9 52	18 25 19 51 4 16

SON HABER

BİR DAVA KAPANIRKEN

Fin Cümhurreisi bütün dünyaya
teşekkürlerini bildirdi

Helsinki, 23 (A.A.) — Relsicim-B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

Relsicimhuru Finlandiyaya geçirdi-
tihan esasında yardım edenle-
teşekkürlerini bildirdikten sonra
teşekkürlerini bildirdi.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

Almanya Rumanyadan
neler istiyor?

Reichsmark'ın Leye nazaran
metlendirilmesi suretile istira kuy
metlendirilmesi suretile istira kuy

Rumen ihracat mallarına ko-
resimlerin indirilmesi,

Almanya'ya gönderilecek Ru-
malları fiyatlarının indirilmesi,

Alman - Rumen klering siste-
Bohemya ile Moravyanın da

Tunadaki Alman romörkörle-
gaz vapurlarına Almanya'ya her

ayrılan petrol miktarı haricinde
ürket temini.

Clodius, Alman iktisad Nezareti-
murahhasalarile görüşmelerine

murahhasalarile görüşmelerine
da devam edecek ve bu görüş-

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

teşekkürlerini bildirdi. Relsicim-
B. Kallio yabancı matbuat mübâhallerini kabul etmiştir.

HER SABAH

Nota veren verene
protesto eden edene

Bükrestten bir radyo haberi :
Almanya, Rumanya ile mü-
zakere etmek istediği meseleler hak-
kında Bükres hükümetine bir nota
vermiş.

Oslo'dan bir ajans telgrafı: Nor-
veç Hariciye Nezareti Alman hü-
kûmetine şiddetli bir protesto no-
tası göndermiş. Protestonun sebebi
harbin başlangıcındanberi Alman-
lar tarafından (50) Norveç gemi-
sinin batırılması ve bu yüzden de
(350) Norveçli gemicinin boğulmuş
olmasıdır.

Londradan gelen bir telgraf ha-
beri: Danimarka, İngiliz tayyare-
lerinin Danimarka topraklarının ü-
zerinden uçup Almanya'ya geçtikle-
rinden dolayı Büyük Britanya hü-
kûmetini protesto etmiştir.

Her gün gazetelerde bunlara mü-
masil notalar verildiğine, protestol-
ar teati olunduğuna dair bir çok
havadislerle, haberlerle, telgraflara
rastlanır, lâkin bütün bu notaların,
protestoların bir netice verebilece-
ğine veya bir tesir hasıl edeceğine,
ne gazeteyi okuyanlar inanır, ne de
onları verenler...

Harb başlayandanberi teati edi-
len nota ve protestoların sayısını
tutacak bir hayır sahibi çıkmış ol-
saydı karşılaşıcağı rakamın az-
meti kırsında muhakkak şaşırır,
kahrır.

Protesto etmek, nota vermek
hakkın, adaletin hüküm sürdüğü
normal zamanlarda tesir yapan dip-
lomasi yollarıdır. Bir gece içinde
bir devletin vücudu ortadan kaldı-
rıldığı, koca milletlerin hürriyet ve
istiklallerinin çiğnendiği ve ulu or-
ta: "Hak kuvvetindir, diye bar bar
bağırıldığı şu hengâmede, protesto-
ya, notaya kim ehemmiyet veriyor?

A. CEMALİDDİN SARACIOĞLU

23/3/940 tarihli nüshamızın (Her
Sabah) sütunundaki şikâyeti tetkik
ettik:

Bu yazıda da zikredilmiş olduğu
gibi Şirket, hükûmete devredece-
ğini bilerek tramvay arabalarını da
her türlü levazımından mahrum bir
halde bırakmıştır. Tramvay idaresi
tesellim edildikten sonra eksikler
tesbit olunmuş ve bunların bir kısmı
Avrupaya sipariş de edilmiştir.

Ancak, Avrupadaki vaziyet ne si-
parislerden bir cevap almağa, ne
de yeni siparişlerin teminine im-
kân vermiştir. Bu günkü halde ken-
di yağmızla kavrulma vaziyetinde-
yiz. Bahsettiğiniz bozuk kapılar da
hemen hemen bütün arabaların ba-
kimsizliğine ve esash tamire muht-
taç olmalarına dahil noksanlardan-
dır. Böyle bir tamire ne vesaitimiz,
ne arabalarımızın adedi müsâiidir.

Çünkü şehrin âcil ihtiyaçları ara-
baları esash bir tamire maruz bi-
r olmak üzere depolara çekmemize
dahi mâni'dir. Bu günlük kısa ta-
mirlerle ittifakı mecburuz ve bu
meyanda işaret ettiğiniz nokta da,
yani kapıların eksikliğine ve bo-
zukluğuna rağmen mümkün mer-
tebe iyice işlenmesi inkâm da temin
edilecektir.

İstanbul Elektrik, Tramvay ve
Tünel İşletmeleri Umum
Müdürlüğü

Şark memleketleri ile
Türkiye arasında
ticarî münasebet

22 (Şark ajansı) — Ankaradan istihbar edildiğine göre Türkiye şark hükümetleriyle kendi arasındaki iktisadi münasebetleri arttırmak kara-
rındadır. Ticaret Vekâleti mehafilinde bu arzunun gittide kuvvetlendiği müşahade edilmektedir.

Ticarî münasebata girecek olan devletler arasında en başda Filistin gelmektedir. İki hükûmet arasında doğmuş olan krediler meselesi halledilecektir. Bu meyanda Suriye ve Lübnan ile de aynı şekilde anlaşmalara varılması muhtemeldir.

Türkiyeden döviz çıkarması üzere şark memleketlerindeki tüccarlar Türkiye'ye yaptıkları ihracatı hayli azaltmış bulunuyorlardı.

Tel - Aviv Ticaret Odası reisi olan doktor Aday bu münasebetle Anka-
rada teşebbüslerle bulunmuştur. Bu teşebbüslerin müsbit neticeler vermesi beklenmektedir.

Yeni Antalya valisi Erzurumdan ayrıldı

Erzurum, 23 (A.A.) — Antalya valiliğine tayin edilmiş olan valimiz, Hasım İşcan dün şehrimizden ayrılmış ve istasyonda kumandanlar memurları ve Erzurumlular tarafın-
dan uğurlanmıştır.

Yunan kralı komedi Fransız sanatçısına nişanlar verdi

Atina, 23 (A.A.) Komedi Fransız heyeti general Metaksas tarafından kabul edilerek kendilerine kral ta-
rafından verilen nişanlar tevdi edilmiş ve muvaffakiyetlerinden dolayı tebrik edilmiştir.

Funk istifadan vazgeçmiş

Bern, 23 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Alman iktisad Nazırı Funk, istifa-
dan vazgeçmiştir. Zira, vazifesinden ayrılmayı Almanya'da, telâş uyandı-
rıcı tefsirlere sebebiyet verebilecek ma-
hiyettedir.

Yeni Antalya valisi Erzurumdan ayrıldı

Erzurum, 23 (A.A.) — Antalya valiliğine tayin edilmiş olan valimiz, Hasım İşcan dün şehrimizden ayrılmış ve istasyonda kumandanlar memurları ve Erzurumlular tarafın-
dan uğurlanmıştır.

Yunan kralı komedi Fransız sanatçısına nişanlar verdi

Atina, 23 (A.A.) Komedi Fransız heyeti general Metaksas tarafından kabul edilerek kendilerine kral ta-
rafından verilen nişanlar tevdi edilmiş ve muvaffakiyetlerinden dolayı tebrik edilmiştir.

Funk istifadan vazgeçmiş

Bern, 23 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Alman iktisad Nazırı Funk, istifa-
dan vazgeçmiştir. Zira, vazifesinden ayrılmayı Almanya'da, telâş uyandı-
rıcı tefsirlere sebebiyet verebilecek ma-
hiyettedir.

Yeni Antalya valisi Erzurumdan ayrıldı

İtalyan vapurlarının
çaldığı düdüklükler

Meğer bayram yapıyorlarmış

Memleketimizden balık almak üzere gelmiş olan İtalyan vapurlarının dün paskalya münasebetile hep bir-
den âni olarak çaldığı düdüklükler li-
manda kısa bir müddet için telâş u-
yandırmıştır.

Rıhtımda bağlı bulunan 8 İtalyan vapuru saat yarım raddelerinde hep birden düdüklüklerini çalmağa bağla-
yınca vaziyetten haberdar olmayan Liman İdaresi herhangi bir kaza ih-

timaline karşı bu mahalle motörler tahrik etmiş ve limandaki sandal ve diğer motörler de Sirkeciye doğru yol almağa başlamışlardır. Bir müddet sonra İtalyan gemicilerinin bayram yapmakta olduğu anlaşılmıştır.

Liman İdaresi bu gibi ahvalde ev-
velce malûmat vermesi icab ederken umumî deniz kaidelerine riayet etmiyen bu gemilerden nakdî eza taleb edecektir.

Welsi götüren vapur
çevrildi

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

Almanların meşhur iktisadçısı doktor Şahtın da gemide bulunduğu ve Amerika'ya gizli bir vazife ile gittiği söylenmişse de bütün araştırmalara rağmen doktor Şaht gemide bulunamamıştır.

Başvekil
İstanbul'a geliyor

[Baş tarafı 1 inci sayfada]

Refik Saydam bu akşamki ekspresle İstanbul'a hareket etti. İstasyonda Vekiller, mebuslar tarafından karşı edildi. Refik Saydam, İstanbul'da birkaç gün kaldıktan sonra Trakya'ya gidecektir.

Balıkesirde bir
dağ yarıldı

Balıkesir, 23 (A.A.) — Geçen hafta sürekli yağmurlar ve fırtınalar yüzünden Savaş tepenin Konkurca ve Çukur çayır köylerinde bazı eyer yıkılmış ve bir dağ eteğinde bulunan Çayır köyüne gece âni olarak dağdan taş ve toprak parçaları düşmeğe başladığından halk, korku içinde köyü terketmeğe mecbur kalmıştır.

Bu esnada ön kadar evin de duvarları yıkılmıştır. Köy civarındaki dağın da ortasından çatladığı görülmüştür. Vaziyetten derhal vilâyet namı haberdar edilmiş, Vali muavini ile Nafia mühendisleri tetkikata hâdise mahallinde başlamışlardır. Köyün bazı evleri tahliye ettirilmiştir.

Defterdarlar arasında

Ankara, 23 (Husufi muhabirimiz den) — Münhal bulunan Hakârî defterdarlığına Burdur defterdarı, Burdur defterdarlığına Erzincan defterdarı Vehbi, Erzincana, Sinob defterdarı Hikmet, Sinoba Çorum defterdarı Salih, Çoruma Çanakale defterdarı Cemil, Çanakaleye Zonguldak defterdarı Nuri, Zonguldak'a Ankara defterdarı Remzi, Ankaraya İstanbul defterdar muavini Behcet, İstanbul defterdar muaviniğine, İstanbul muhasebe müdürü Vahid, Tokada, Ordu defterdarı Abbas, Diyarbakıra, Tokat defterdarı Cevdet, Orduya, Diyarbakır defterdarı Vehbi tayin edilmiştir.

Funk istifadan vazgeçmiş

Bern, 23 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Alman iktisad Nazırı Funk, istifa-
dan vazgeçmiştir. Zira, vazifesinden ayrılmayı Almanya'da, telâş uyandı-
rıcı tefsirlere sebebiyet verebilecek ma-
hiyettedir.

Yeni Antalya valisi Erzurumdan ayrıldı

Erzurum, 23 (A.A.) — Antalya valiliğine tayin edilmiş olan valimiz, Hasım İşcan dün şehrimizden ayrılmış ve istasyonda kumandanlar memurları ve Erzurumlular tarafın-
dan uğurlanmıştır.

Yunan kralı komedi Fransız sanatçısına nişanlar verdi

Atina, 23 (A.A.) Komedi Fransız heyeti general Metaksas tarafından kabul edilerek kendilerine kral ta-
rafından verilen nişanlar tevdi edilmiş ve muvaffakiyetlerinden dolayı tebrik edilmiştir.

Funk istifadan vazgeçmiş

Bern, 23 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

İngilizler Sakarya
Vapurunu
Müsadere ettiler

Köstenceden aldığı 500 Yahudi Filistine götüren Sadıkzade Aslana aid Sakarya vapuru İngilizler tarafından müsadere edilmiştir. Gemi süvarisi İngilizlerin müsaadesi olmadığı için yolcularını geceleyin motörlerle gizli bir surette karaya çıkarmak istemiş ve bunu haber alan İngiliz makamatı vapuru derhal müsadere etmiştir.

Gemi yolcuları ile birlikte Beruta getirilmiştir.

Bursa civarında
büyük bir heyelan

Bursa, 23 (A.A.) — Mudanyanın İslıklar köyünde vukua gelen yer kayması 400 dönümden ibaret olan bir arazi parçasını kâmilan hasara uğratmıştır. Zarar miktarının 10,000 liranın fazla olduğu zannediliyor.

Devam etmekte olan heyelan önlemek için icab eden tedbirlere baş-
vurulmuştur.

İzmirde pasif
Korunma tecrübesi

İzmir, 23 (A.A.) — Dün sabah şehrimizde pasif hava korunması tecrübeleri yapılmıştır. Saat 9.55 de üç tayyarenin Urla üzerinden geldikleri görülmüş ve derhal alarm verilmiştir. Halk sükûnet ve sîr'atle sığınaklara çekilmişlerdir. Tayyareler dört gruba ayrılmışlar ve muhtelif semtlerde bombalar atmışlardır. Alsancak istikametine giden altı tayyare Mustafa Bey cadesine gaz bombası, dört tayyare de hükûmet meydanına üç tahrir ve bir yangın bombası atmışlardır. Bunlardan bir tahrir bombası patlamamıştır. Tahrir bombalarının tesirile tahrir edildikleri farzolan telleri ve su şirketi tesisat ekipleri tarafından tamir edilmiş ve yine Ankarapalasa isabet eden yangın bombasından çıktığı farzolan yangın itfaiye teşkilâtı tarafından söndürülmüştür. Gazdan hastalanan dört kişi ve Basmahane istasyonuna hücum eden tayyarelerin bombalarile yaralanan dört kişi de hastahaneye nakledilmişlerdir. Alarm saat 10.55 de nihayet bulmuştur. Pasif korunma da vazife alan ekipler tam bir muvaffakiyetle iş görmüşlerdir. Tecrübe muvaffakiyetle neticelenmiştir.

Çamaşırlar yıkanırken deva olmuş

Şehzadebaşı'nda oturan soför İsmail Hakkı, Sirkeci'de çamaşır ve lekeci Şabana yıkanmak üzere bazı eşya bırakmıştır. Ali Rıza adında bir sabıkah da, İsmail Hakkı'nın Lardesi olduğunu söyleyerek, 30 kuruş yıkama parasını vermiş, yatak örtüsü, kazak, iç pantolonu vesaire gibi eşyayı alıp sıvışmış, Dursun adında bir seyyar satıcıya 240 kuruşa satmıştır. Ali Rıza ve Dursun yakalanmışlar, dün Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde sorguları yapılmış, Ali Rıza tevki edilmemiş, Dursun ikamegâha raktan serbest bırakılmıştır.

Yeni Antalya valisi Erzurumdan ayrıldı

Erzurum, 23 (A.A.) — Antalya valiliğine tayin edilmiş olan valimiz, Hasım İşcan dün şehrimizden ayrılmış ve istasyonda kumandanlar memurları ve Erzurumlular tarafın-
dan uğurlanmıştır.

Yunan kralı komedi Fransız sanatçısına nişanlar verdi

Atina, 23 (A.A.) Komedi Fransız heyeti general Metaksas tarafından kabul edilerek kendilerine kral ta-
rafından verilen nişanlar tevdi edilmiş ve muvaffakiyetlerinden dolayı tebrik edilmiştir.

Funk istifadan vazgeçmiş

Bern, 23 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor:

Alman iktisad Nazırı Funk, istifa-
dan vazgeçmiştir. Zira, vazifesinden ayrılmayı Almanya'da, telâş uyandı-
rıcı tefsirlere sebebiyet verebilecek ma-
hiyettedir.

Yeni Antalya valisi Erzurumdan ayrıldı

Erzurum, 23 (A.A.) — Antalya valiliğine tayin edilmiş olan valimiz, Hasım İşcan dün şehrimizden ayrılmış ve istasyonda kumandanlar memurları ve Erzurumlular tarafın-
dan uğurlanmıştır.

Yunan kralı komedi Fransız sanatçısına nişanlar verdi

Atina, 23 (A.A.) Komedi Fransız heyeti general Metaksas tarafından kabul edilerek kendilerine kral ta-
rafından verilen nişanlar tevdi edilmiş ve muvaffakiyetlerinden dolayı tebrik edilmiştir.

Şimdilik
BukadarTürk - Bulgar
Münasebetleri

Bulgaristanın yeni Hariciye Nazırı gospodin Popofun Bulgar meclisinde, Türk - Bulgar dostluğu hakkında söylemiş olduğu sözler, şüphe yok ki Bulgaristana karşı daima sempati beslemiş olan Türk efkârıumumiyesinde iyi bir tesir bırakmıştır.

Bulgaristanla Umumi Harbde silâh arkadaşlığı ettik. Daha dün en kanlı savaşlara sahne olan toprakları kazacak olursak, aynı gaye uğrunda, aynı siperlerde yanyana ölmüş Türk ve Bulgar askerlerinin kemiklerine tesadüf ederiz. İki millet de harbden mağlûb çıktı. Türk top-
rakları ile beraber Bulgar toprakları da galib ordular tarafından çiğnendi. Biz, bize tahmil edilmek istenen muahedeyi kabul etmiyerek istiklâl savaşına girdik. Onlar ise Nöyvi muahedelerini imzahıyarak galiblerin önünde boyun eğdiler. Neticede, bizden başka komşuları olan Rumen, Yugoslav ve Yunanlılara bir kısmı arazi terketmek mecburiyetinde kaldılar.

Bu hülâsa zikretmekten maksadımız, Bulgaristanla Türkiye arasında muallâfka kalmış hiçbir meselenin mevcut olmadığını. Ve harb den beri de Bulgaristanın aramıza açacak şekilde ciddi bir hâdise de olmamıştır.

Diğer taraftan biz, Türkiye'de yaşayan Bulgarlara karşı her zaman azamî kolaylığı ve hüsnüniyeti gösterdik. Misal olmak üzere İstanbul'da yaşayan Bulgarları ele alalım. Burada Türk tebaası olan bu Bulgarlar, rahat rahat ticaretlerini yapmakta, işleri güçleriyle meşgul olmakta, bol bol para kazanmaktadır. Mektepleri, hastahaneleri, kiliseleri vardır. Buralara hiçbir suretle en ufak bir tazyik yapılmış değildir. Bir cümle ile Türkiye'deki Bulgarlar, tam mânasile gerek madde-ten, gerekse manen tam bir hürriyet ve serbesti içinde yaşamaktadırlar.

Buna karşılık bizim de Bulgaristanda yaşayan ve sayıları bir milyona yakın bulunan Türklerin aynı serbesti içinde yaşamalarını istememiz pek tabiidir. Bu noktayı burada hemen kaydetmek isteriz ki, maalesef Umumi Harbdenberi resikâra gelmiş olan bütün Bulgar kabileleri, daima Türk unsurunu ezmek politikasını takib etmişlerdir. Bu husustaki ierâatlarının aciz akisleri zaman zaman Türk gazetelerinde mevzu bahis edilmiş, bir çok Bulgar hükûmet ricâli bu kötü politikaya bir nihayet verileceğini mükerrenen vâdettiler halde tazyik politikası maalesef daima devam etmiştir.

Bizim asıl söylemek istediğimiz şey şudur. Yeni Bulgar hükûmetinden sadece dostluk teraneleri dinlemek istemiyoruz. Eğer bizi hakikaten dost biliyorlarsa, bunu ierâatlarla göstermelidirler. Bu da, Bulgaristandaki Türk unsuru üzerindeki ağır tazyik kat'î bir son verilmeli, orada yaşayan ve Bulgar hükûmetine karşı hiçbir fena harekette bulunmayan gâhsan ve mütevazı Türk unsuruna hayat hakkı tanınması ve kendilerine kültür elhethinden inkişaf etmek fırsatını bahşedilmesi olur.

Yarın yine bu sîtuada, Bulgaristan Türkiyesinin bugün ne halde olduklarını ve kendilerine yapılan ağır tazyikleri anlatacağım. Yeni Bulgar hükûmeti ancak bu suamelelere his son verecek olursa Türk - Bulgar dostluğunun hakiki temelini atmak şerefini kazanabilir.

Şimdilik bu kadar!

MURAD SERTOĞLU

Muğlada ormancılık

Muğla, 23 (A.A.) — Vilâyetimizde ormancılık gün geçtikçe inkişaf etmektedir. 80 bin hektar ormana malik bulunduğumuz tahmin edilen vilâyetimiz ormanlarından 11 bin metre mikâp kereste işletilmektedir.

Vilâyetimiz dahilinde gündüye kadar 7 çiftlik istiklâl edilmiştir. Daha istiklâl edilecek 10 - 15 çiftlik vardır. Bu çiftlikler dahilinde mülhim ormanlar bulunmaktadır.

Şimdilik bu kadar!

MURAD SERTOĞLU

Muğlada ormancılık

Muğla, 23 (A.A.) — Vilâyetimizde ormancılık gün geçtikçe inkişaf etmektedir. 80 bin hektar ormana malik bulunduğumuz tahmin edilen vilâyetimiz ormanlarından 11 bin metre mikâp kereste işletilmektedir.

Vilâyetimiz dahilinde gündüye kadar 7 çiftlik istiklâl edilmiştir. Daha istiklâl edilecek 10 - 15 çiftlik vardır. Bu çiftlikler dahilinde mülhim ormanlar bulunmaktadır.

Şimdilik bu kadar!

MURAD SERTOĞLU

Muğlada ormancılık

Muğla, 23 (A.A.) — Vilâyetimizde ormancılık gün geçtikçe inkişaf etmektedir. 80 bin hektar ormana malik bulunduğumuz tahmin edilen vilâyetimiz ormanlarından 11 bin metre mikâp kereste işletilmektedir.

Vilâyetimiz dahilinde gündüye kadar 7 çiftlik istiklâl edilmiştir. Daha istiklâl edilecek 10 - 15 çiftlik vardır. Bu çiftlikler dahilinde mülhim ormanlar bulunmaktadır.

Şimdilik bu kadar!

MURAD SERTOĞLU

Muğlada ormancılık

Muğla, 23 (A.A.) — Vilâyetimizde ormancılık gün geçtikçe inkişaf etmektedir. 80 bin hektar ormana malik bulunduğumuz tahmin edilen vilâyetimiz ormanlarından 11 bin metre mikâp kereste işletilmektedir.

Vilâyetimiz dahilinde gündüye kadar 7 çiftlik istiklâl edilmiştir. Daha istiklâl edilecek 10 - 15 çiftlik vardır. Bu çiftlikler dahilinde mülhim ormanlar bulunmaktadır.

Şimdilik bu kadar!

MURAD SERTOĞLU

Muğlada ormancılık

Muğla, 23 (A.A.) — Vilâyetimizde ormancılık gün geçtikçe inkişaf etmektedir. 80 bin hektar ormana malik bulunduğumuz tahmin edilen vilâyetimiz ormanlarından 11 bin metre mikâp kereste işletilmektedir.

Afrodite davası

Afrodite davası başladıktan, gerek matbuat ve gerek halk ve münevverler arasında da bu davaya aid dedikodu ve münakaşalar yol aldıktan sonra "Cumhuriyet", gazetesinde çıkan bazı fıkralar ve yazılar, müddeiumumilikçe, bu dava hakkındaki mahkeme karar ve muamelâtı üzerinde fikir ve müteale beyanı ve müddeiumumilik makamını tahkir mahiyetinde görüldüğünden, bu yazılardan bazıları altında imzaları bulunan muharrirlerden Peyami Safa, Mekki Said, Salâhaddin Güngör ve gazetenin neşriyat müdürü Hikmet Münif aleyhine bir kaç dava açılmıştı. Bunlardan birleştirilerek Asliye Altınca Ceza mahkemesinde bakılmakta olan 6 davaya dün devam edildi. Muharrirlerden Peyami Safa ve Salâhaddin Güngörle neşriyat müdürü Hikmet Münif ve avukatları İrfan Emin ile Suad Ziya mahkemede hazır bulunuyorlardı.

Gegen celsede muhakema müdafaa için talik edilmişti. Dava edilenlerden Peyami Safa söz alarak ayağa kalktı ve şu müdafaaameyi okudu:

Altıncı Asliye Ceza mahkemesi yüksek hakimliğine MÜDAFAAAME

Muhterem hâkim, Buradaki sorgu esnasında, iddia nameye cevap verirken, bana isnad edilen suçlardan hiçbirinin varid olmadığını isbat eden sekiz delil saydım. İddia makamı o gün bana cevap vermedi ve münakaşa için mühlet istedi. Ertesi ve daha ertesi celseler, davaların tevhidine aid muamelelerin tekemmülüne hasredildiği için, yine beni cevabsız bıraktı ve aradığı mühlet bol bol kazandı. Nihayet geçen celsede iddia makamının esas hakkındaki mütealeasını hayretler içinde dinliyebildim. "Hayretler içinde,, diyorum, çünkü iddia makamı, bu davaların sebebini, esasını ve bünyesini teşkil eden yazıları ve içinde suç unsuru teleâkki ettiği cümleleri teker teker alarak tahliye hiç yapmadı ve bir tanesi müstesna, benim sekiz delilimden hiçbirini reddetmeden, yine cevabsız bıraktı. Bir muharrir herhangi bir neşir suçu yükleyebil-mek için, iddia makamı esas hakkındaki mütealealarını söylerken, yazının içindeki suç unsurlarıyla Ceza ve Matbuat kanunları arasındaki münasebetleri tayin etmeğe mecburdu. Bunun için de yazıdaki suç unsurlarını teker teker ve madde madde tahliye etmesi, mazmunlar tarafından yapılan ilk müdafaaadaki delilleri teker teker ve madde madde cerhetmesi lâzımdı. İddia makamı sorgu esnasındaki vâdine rağmen bunu yapmadı, yapamadı. Müdafaaama doğrudan doğruya talâk ettiği için ben bu sekiz madde-din iddia makamı tarafından reddedilmiyeni yedi tanesini hatırlatmak isterim:

Reddedilmiyen 7 delil

1. "Davacı biziz,, adlı yazının üçüncü fıkrasında, ben, kara kuvvetle yaptığımız mücadelede adalet kuvvetlerini de yanı başımızda görmek istediğimizi yazdıktan sonra "bu davada da ergeç öyle olacağından eminiz,, demiştim. "Bu davada da ergeç

Peyami Safa.

öyle olacağından eminiz,, cümlesi, adalet kuvvetlerini, yani müddeiumumileri ve hakimleri tenzih ediyor, onların sahib oldukları inkılâb sukuruna ve seviyesine karşı itimadımı sara-hatle ifade ediyordu. İddia makamı, yazının içinde benim fikrimi tamamlayan bu cümleyi iddianamesinden atmıştı. Çünkü bu cümleyi koysaydı benim ne demek istediğim anlaşılacaktı ve iddianamenin hiçbir mânası kalmıyacaktı.

Bu neye benzer bilir misiniz? Farzediniz ki bir muharrir, yazısında büyük bir memura şöyle hitab etmiş-tir: "Bu hareketiniz son derece âdi ve çirkin görünebilir. Fakat benim gibi, sizin mükemmel bir ahlâk müvazenesine sahip olduğunuzu bilenler, bilâkis insanca bir niyetle hareket et-tiğinize emindirlir.,, İddia makamı bu iki cümleden "fakat,, dan ötesini kaldırırsa ortada şu kalır: "Bu hareketiniz son derece âdi ve çirkin görünebilir.,, Alın size, bir hakaret davası mevzuu. Fakat ikinci cümle ortaya çıkarsa muharririn muhatabını tahkir değil, bilâkis tenzih ettiği gör-ülür. İkinci cümleyi ortadan kaldıran iddia makamı, muharririn yazı-sını tahrif etmiş, ona sahip olmadığı bir düşüncenin ifade cürmünü yükleniş, onu âme vicdanı önünde lekelemek istemiştir. İddia makamına soruyorum: Benim yazımı ne maksadla, kime hizmet etmek için, ne hakla tahrif etmiştir? İddia makamına soruyorum: Bir insanın fotoğrafında çakı ile gözlerini oyarak iki gözünün de kör olduğunu iddia etmekle bu hareket arasında ne fark vardır? İddia makamı bu nokta önünde fikrini bildirmeğe yanaşmamıştır.

2. Ben yazımda sosyal ahlâktan bahsettim, iddia makamı beni müddeiumuminin ferdi ahlâkına tecavüz etmiş gösterdi. Sorgu esnasındaki cevabımda bu iki ahlâk arasındaki büyük farkı anlattım. İddia makamının bu farka göz yummaktan maksadı ne dir? Bu nokta üstünde de fikrini bildirmeğe hiç yanaşmamıştır.

3. İddia makamı yazımdaki "musalat,, kelimesinin yanı başına bir de "belâ,, mefhumu katmıştır. Yazımda ne belâ kelimesi, ne de belâ düşüncesi vardır. Sorgu esnasında bu noktayı da izah ettim. İddia makamı bu

noktadaki fikrini bildirmeğe de yanaşmamıştır.

Hakarete uğrayan benim

4. Müddeiumumî Hikmet Onat, Yeni Sabah gazetesinde, beni patronuna vicdanını satan ahlâksız bir adam gibi göstermiştir. Gazeteyi yüksek mahkemenize tevdi ettim. Bense bu hakarete verdiğim cevabda müddeiumumiyi namuslu ve muhterem bir adam olarak tanıdığımı yazmak suretile kendisini bir kere daha tenzih ettim. O cevabımı neşreden Cumhuriyet nüshasını da yüksek mahkemenize vermiştim. Bana hakaret eden müddeiumumî olduğu halde hakarete uğramış gibi aleyhime dava açmasına iddia makamı ne buyuruyor? İddia makamı bu noktadaki fikrini bildir-meğe yanaşmamıştır.

5. Ben Hikmet Onat aleyhine dava açabilirdim. Bana bunu tavsiye edenler arasında adliyenin yüksek rütbesi da vardır. Fakat önüne gelen Türk münevverini mahkemeye sürükleyen o zati suçlu sandalyesine oturarak makamının prestijini düşürmek istemiyordum. Bu da benim adalet makamlarının itibarına, ve haysiyetine gazetelerde hakaretimiz beyanat neşreden o müddeiumumiden fazla riayetkâr olduğumu isbat etmez mi? İddia makamı bu nokta üstünde de mütealealar bildirmeğe yanaşmamıştır.

18 günde keşfolunan hakaret

6. Müddeiumumî Hikmet Onat "davacı biziz,, adlı yazım için beni hazırlık tahkikatına çağırıp ve ifademi aldı. Orada bana hakarete aid tek sual sormamıştır. Madem ki bu yazıda hakaret görüyordum, niçin sormadı? Çünkü o yazıda hakaret olmadığımı kendisi de biliyordu. On sekiz gün sonra fikrini niçin değiştirmiştir? Benim yazımda mevcut olduğu iddia edilen hakaret, on sekiz gün geceli gündüzlü hafriyattan sonra meydana çıkarılan kesikbaş gibi gizli bir suç delili midir? İddia makamı bu nokta üstünde (Sonu 7 ncide)

Hava Müdafaa Genel Komutanlığının bir tavzihi

Yeni Sabah gazetesinin 21 Mart 1940 tarihli nüshasının 4 üncü sayfasında asker kögesi sütununda Hava Müdafaa Genel Komutanlığı ile mülakât tarzında bazı yazılar görülmüştür.

Bu gazetenin yazarlarından olduğu anlaşılan zat Hava Müdafaa Genel Komutanlığına gelmiştir. Kendisi bir mülakât istemiştir. Fakat askerlerin gazetecilerle mülakât yapmaları caiz olmadığı kendisine söylenmiştir.

Bununla beraber passif korunma esasları hakkında umumî bazı şeyler kendisine söylenmiştir. Fakat bu makalede yazılan para işleri ve şehirlerin passif korunma dereceleri hakkında ve meselâ İstanbul ve İzmirin passif korunmada en geri oldukları gibi bir şey konuşulmamıştır.

Aynı sütunda tekdiz edilmesini rica ederim.

Hava Müdafaa Genel Komutanı
Korgeneral
Hüsnü Kalkış

RADYO Programı

PAZAR, 24/3/940

12,30 Program ve memleket saat ayarları.

12,35 Ajans ve meteoroloji haberleri.

12,50 Müzik, yeni şarkılar.

Çalanlar: Cevdet Kozan, Vecihe, Ruşen Kam.

Okuyan: Muzaffer İlkar.

13,15 Müzik: Halk türkülleri "Sadi Yaver Ataman,, Okuyanlar - Kadın kümesi: Müzeyyen Senar, Meharet Sağnak, Melek Tokgöz, Azize Tözem, Radife Ertem, Semahat Özden - ses.

13,30 - 14,30 Küçük orkestra: "Şef Necib Aşkın,,

18,00 Program ve memleket saat ayarları.

18,05 Müzik: Radyo caz orkestrası.

18,30 Çocuk saati

18,55 Serbest saat.

19,10 Memleket saat ayarları, ajans ve meteoroloji haberleri.

19,30 Müzik: Yeni şarkılar ve halk türkülleri. Çalanlar: Vecihe, Reşad Eter, Ruşen Kam, İzzettin Okte.

Okuyanlar: Sadi Hosşes, Melek Tokgöz, Azize Tözem.

20,15 Konuşma "Tarihîten sayfa - lar,,

20,30 Müzik: Fasil heyeti.

21,00 Müzik: Halk türkülleri "Sarı Receb,,

21,15 Müzik: Oda müziği

21,40 Müzik: Opera ariyaları "Pl,,

22,15 Memleket saat ayarları, ajans haberleri, ziraat, eşam - tahvilât, kambiyo - nukut borsası "Fiyat,,

22,30 Ajans spor servisi.

22,40 Müzik: Cazband "Pl,,

23,25-23,30 Yarınki program ve ka panış.

Yüksek Muallim Mektebinin Çayı

Yüksek Muallim Mektebi talebesi dün Parkotelde bir çay vermişler. Çayda talebe ve muallimleri bulunmuş. Geç vakte kadar gençler eğlenmişler ve nezih bir gün geçirmişlerdir.

Bu hafta SARAY Sinemasında

Görülmemiş bir muvaffakiyetle gösterilmekte olan

TÜRKÇE SÖZLÜ

TARZAN

(Maymun Adam)

filminde gördüğünüz fevkalâde ve meraklı maceralar şimdiye kadar hiçbir filmde görülmemiştir. Baş rollerde:

JOHANNY WEISSMULLER ve MAUREEN O' SULLEMAN
Afrikanın balta girmemiş ormanlarının bütün esrarı... Dünya hâkimleri filler... Büyük Dev ve Goril maymunları... Vahşi cüceler...

korku... Dehşet... Heyecan...

İlâveten: YENİ FOKS JURNAL son dünya havadisleri.

Bugün saat 10.30 da tenzilâtli matine.

Bu film 27 mart çarşambadan itibaren İzmirde YENİ sinemada gösterilecektir.

Bugün TAKSİM sinemasında

POLTAVA MUHAREBESİ

(Deli Petro'nun Sonu)

Türkçe Sözlü

Muazzam meydan muharebeleri... En dehşetli deniz çarpışmaları...

300.000 kişinin i tî akile çevrilen harikalar filmi.

Bugün seanslar: 11.30 - 2 - 4.20 - 6.40 ve 9 da

BUGÜN TÜRKÇE Sözlü nüshası FRANSIZCA Nüshası

İPEK ve MELEK

Sinemalarında

Senenin en muazzam Aşk - Arkadaşlık ve Kahramanlık şaheseri!

SERSERİ KRAL

Yeniden kurulan şehirler ve muazzam dekorlar içerisinde çevrilen milyonluk film.

Baş Rollerde: RONALD COLMAN - FRANCES DEE - BASIL BATHBONE ve

10.000 Figüran...

Ayrıca: Dünya havadisleri... En son harb ve dünya haberleri.

DIKKAT: Bugün saat 11 de tenzilâtli matine vardır.

Bu film 29/3 cuma günü İzmirde Elhamra sinemasında gösterilecektir

- 2 -

HÜLÂSA

Perihan kollejde geçirdiği uzun bir tahsil devresinden sonra artık yine baba evine dönmüyordu. Bundan sonra bütün çocukluk hayatını geçirdiği "R,, den ve babasının yanından ayrılmıyacaktı.

Artık birbirimizden ayrılmıyacağımız babacığım! Bunu biliyorsun değil mi? Bu sene, tatili geçirmek için gelmiyorum. Bundan sonra hep yanında bulunacağım!.. Bu ne hoş bir şey olacak..

Evet, yanımda bulunman bana hayat verecek kızım. Ben de bugünü öyle bekliyordum ki!..

Öyle ise neden kızını, bu kadar uzun bir müddet uzakta bıraktın.. ve diplomamı alırs bulurayla getirtilmeyip, İstanbulda bir müddet daha Ahmed beylerin yanında kalmamı istedin..

Böyle yapmak lâzımdı. O zaman da söylemiştim ya.. burası sevimli, şirin bir yer, fakat sessizliği ve orman hayatını yaşamak ve sevmek şartı. Daha doğrusu, burası

tam ormanlar içerisinde, her şeyden elini ayağını çekmiş bir vaziyette. Ya sağdığım hayat, genç bir kızın talim ve terbiyesi noktasından hiçbir kıymet ifade etmiyor.. Bunun için fedakârlığa katlanmak lâzımdı. İyi bir tahsil yapman yegâne emelim idi. Şimdi birçok arkadaşlara malik oldun.. Onlarla mektublaşıp, tatil zamanlarında buraya samimî arkadaşlarını davet edebilirsin ve böylece ihtiyar babamın yanında canının sıkılmamış olur.

Perihan küçük elini babasının ağzına tutarak:

Fazla söyleme baba, senin yanında hiç sıkılır mıyım? diye sölendi.

Fikri bey hüzün ile gülmüşü. Hakikaten kız bu sözleri söylerken samimî idi.. Fakat bir gün gelecekti ki başka bir şey, başka bir sevgi, başka bir yaşayış tarzı isteyecekti..

Bu yeni âlaka kendisine saadet getirecek miydi? Halbuki, çocuğu için hem baba ve hem de anne vazifesini görmek istemişti.

Fikri bey, bu düşüncelerden silkinerek kurtuldu ve:

YAZAN: A. S.

Uzun etmiyelim. Her birimiz de adamaklı mesud bir hayat geçirecek ve birbirimizden ayrılmıyacağız.. dedi.. Haydi Perihan, odanla başbaşa kal da üstünü başını temizle.. Sonra sofraya otururuz.

Genç kız, odasında karyolanın yanmasında bulunan masanın üzerindeki vazoda güller gördü. Bunu babasının koyduğu belli idi.

Perihan, Selim beyin çiftliğini ve ormanını idare eden babası Fikri beyin böyle ince düşüncülerde bulunabilecek bir tabiatla bulunduğunu bilmiyor değildi. Buna rağmen yine gayri ihtiyarî bir sürpriz duydu.

Babası, ateş gib bir adamdı. Maiyetinde çalışan herkes, bağlarında ciddi ve faal bir adamın bulunduğunu görerek ona göre çalışıyorlardı. Fikri bey çiftlikte her şey malik ve mutlak salâhiyet sahibi idi.

İyi bir aileye mensub olan Fikri Bey iyi günler görmüş ve bizzat üze-

rinde çalıştığı ve babasının bırakmış olduğu bir arazide uzun müddet yaşamıştı.

Fakat harb, giriştiği işleri bozarak küçük kızının tahsil ve terbiyesi ve yaşayışlarını temin için yabancı bir şahsın emri altında yaşamak çarelerini aramağa mecbur etmişti.

Bugünkü vaziyeti, eski silâh arkadâşlarından ve Bursanın en büyük çiftliklerinden birine sahip olan Selim beye borçlu idi. "R,, deki bu çiftlikte, modern bir adam olan Selim bey, senede birkaç kere gelerek hem meznatı gözden geçiriyor, hem de av partileri tanzim ediyordu. İşte, çiftliğin ziraat işleriyle ve av meselesile hep Fikri bey meşgul oluyordu.

Bu vaziyet, Perihanın babasının işine gelmiyordu değildi. Burada, daima hareket etmek isteyen karakteri, bir faaliyet mevzuu buluyordu.

İyi bir aylık, esas çiftlik binasının yanı sıra bir saat mesafede bulunan

ve büyük ağaç bir koruluğun içerisinde inşa edilmiş olan bir ev, ona mutlak bir serbesti temin ediyordu.

Hulâsa, Fikri bey, halinden memnun idi. Bazan, kendisinin sadece bir hizmetkâr olup olmadığını da soruyordu. Fakat buna da aldırdığı yoktu. Toprağı, ormanları daima sevmiş ve maiyetinde çalıştığı adam da, kendisine bir âmir gibi değil, bilâkis eski bir arkadaş gibi muamele etmiş idi.

Fikri bey bu arada en fazla kızına, eski yaşayışlarına uyacak bir şekilde tahsil ve terbiye vermeğe imkân bulduğundan dolayı sevinliyordu. İstanbul pek o kadar uzak olmaması, kızını oradaki kollejde okutmasını ve on sekiz yaşında mükemmel İngilizce konuşan, güzel resim yapan ve maharetle şarkı söyleyen bir genç kız haline getirmesine âmil olmuştu. Yalnız Perihan hayatının realitelerine tamamiyle yabancı idi. Buna rağmen Fikri bey kızını bu halde daha sevimli buluyordu.

İşte, yemek odasında sofranın bir kenarında oturmuş, Selim beyin kâh-

yası, kızına bakarak bunları düşünüyordu ve duyduğu sevinçli saklamaya lüzum görmüyordu.

Perihan, etrafındaki koru ve ormanla tamamiyle intibak etmiş gibi idi. Fikri bey bunun farkına vararak kızına:

— Seni karşımda böyle oturmuş görmek garib bir his duyuyorum Perihan, dedi. Adetâ bana dün, daha evvelki gün.. Daima burada bulunuyormuşsun gibi geliyor.. Tebesümün, konuşmanın.. hepsi burada aynı yukarı bir senedenberi bulunmadığını unutturuyor.. Sensiz burada nasıl yaşayabilmis olduğum hatırlanıyor geliyor da cevap veremiyorum.

Perihan neşe ile cevap verdi: — Daha iyi baba, bu suretle, ben-den bir daha ayrılmayı düşünmiyeceksin. Ben de burada, yanında olmaktan çok mesudum! İlimizin de yaşayışını öyle güzel tanzim edeceğim ki!..

Fikri bey tebessüm etti ve heycandan gözlerinin yaşlandığını göstermek için başını yan tarafa çevirdi:

(Devamı var)

Sport

Balkan Krosları

Merasime bugün başlanıyor

Hey'et reislerinin gazetemize verdikleri beyanat

Bu haftaki lig maçları

Tehir edilmiş olan lig maçlarının yapılacağı sonuncu pazar bu gündür. İstanbul şampiyonluğu Beşiktaşın kazanmış olmasına rağmen bugünkü maçlar takımların hakiki vaziyetlerini tesbit edecektir. Fenerbahçenin geçen hafta tehir edilmiş olan İstanbul spor maçı da müsaid bir zamanda yapılacaktır. Millî kütüme girmeleri kat'i bir şekil almış olan dört İstanbul klübü belli olmuştur.

Günün en mühim futbol hâdisesi şüphesiz ki Şeref stadında İstanbul şampiyonu Beşiktaşla ikincisi Fenerbahçenin yapacakları oyundur. Fenerbahçe bu maçı kazansa da ikinci kalmağa mahkûmdur. Bu itibarla bu maç daha ziyade hususî bir müsabaka mahiyetinde olacaktır. Her iki klübümüzün hemen hemen aynı kuvvette olmaları ve ötedenberi yerleşmeğe başlamış olan bir rekabet saikasıyla bu maçın ne gibi bir alâka ile takib edileceği ve ne kadar zevkli olacağı tahmin edilebilir. Beşiktaş takımı netice alabilen bir forverde maliktir. Hakkı gibi takımın en çok bel bağladığı bir oyuncunun cezalanmış bulunmasına rağmen siyah beyazlıların Fenerbahçe gerilerine kadar sık sık incekleri ve bu anlarda çok tehlikeli vaziyetler ihdas edebilecekleri şüphesiz görülmektedir. Yine cezalanmış bulunan Feyziden mahrum bulunan Beşiktaş haf bek hattı forverdini destekliyerek bu işi daha kolaylaştırırsa Fenerbahçe haflarının, son müdafaa hattına fazla yardım etmek mecburiyetinde kalacakları anlaşılar; bu takdirde Beşiktaş bekleri oldukça rahat edecektir. Buna mukabil Fenerbahçe hücum hattını Fenerbahçe haf hattı zorlayacak vaziyettedir. Sol açıktaki fikret oynadığı takdirde ortada netice almak için daima fırsat bekleyen Melih işi görebilecektir. Bu hal Beşiktaş haflarının forverdilerine lâynki de yardım edememesini de intaç edebilir ki dolayısıyla Fenerbahçe gerileri de rahat nefes alabileceklerdir.

Her iki takım da aynı kuvvette olduklarından netice hakkında bir tahmin yürütmeyi daha muvafık bulmaktayız.

Galatasaray — İstanbulspor

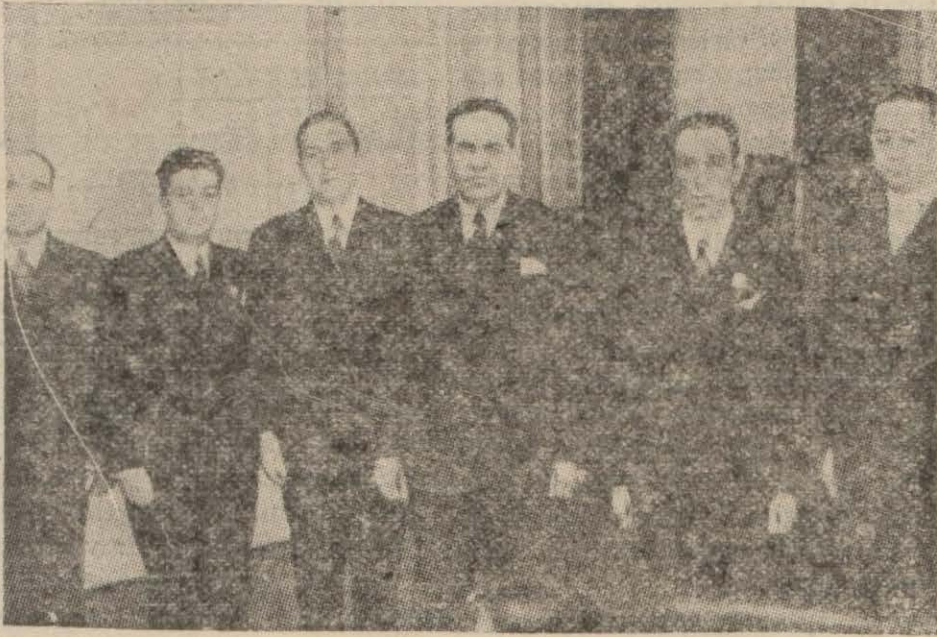
Şeref stadında büyük maçtan evvel, Galatasarayla İstanbulspor takımları karşılaşacaklardır. Lig maçlarının birinci turunda Galatasarayların İstanbulsporlulara karşı muvaffakiyetsiz bir oyun çıkarmış olmalarına rağmen bu maçın sarı kırmızı takım lehine netice vereceği muhtakkak gibidir.

Bisiklet müsabakaları

Bisiklet teşvik müsabakalarının sonuncusu bugün sabahleyin Topkapıda yapılacaktır. Bisikletçilerimiz ya da milli bir temas yapacaklarından bu müsabakaların teknik tarafları çok ehemmiyetlidir. Bundan evvel yapılan müsabakalarda Kale klübü büyük bir muvaffakiyet göstermiştir. Bu şekilde yapılan teşvik müsabakaları muhtakkak ki çok faydalı olmaktadır. Memleketimizde iyi yollar bulunmamasına rağmen bisiklet sporunda yetişen elemanlarımız oldukça azdır. Bu zihniyetin teşvik edilmesi için en çok kendini gösteren Topkapılı Halidir.

Beden Terbiyesi Müdürü Vâlî Ziyaret Etti

Beden Terbiyesi Genel Direktörü General Cemil Taner, dün Vali ve Belediye Reisi doktor Lâtfi Kırdarı ziyaret etmiştir. Ziyaret esnasında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olan bu idarede bulunanlar bu ziyarete seherimize aklî spor işleri konuşulmuştur.

Heyet reisleri dün Vâlîyi ziyaret ettiler

Birinci Balkan kroslarına iştirak etmek üzere Yunanlı ve Yugoslav atletlerinin şehrimize geldiklerini dün yazmıştık. Misafir atletler dün öğleden sonra 2,15 vapurle Heybeliada'ya geçmişler ve parkur üzerinde tetkikatta bulunmuşlardır. Geceyi Büyükdada Akasya otelinde geçireceklerdir.

Bundan evvel kâfile reisleri Vâlîyi ziyaret etmişlerdir.

Kâfile Reisleri Ne Diyor?

Yunan kâfilesinin reisi Mösyo Tripanis kendisine fikrini soran bir muharririmizle, atletizm sporunu tamamlanmış olduğunu gösterir bir şekilde gayet vukufu konuşmuş ve Yunanlıların gerek ferd ve gerek takım itibarıyla birincilik almak ümidinde olduklarını söyledikten sonra;

— Rakib ekiplerin kuvvetsiz olduğunu söylediğim zannedilmesin. Bilâkis atletlerimiz muvaffak olmak niyetiyle koşacaklar, fakat müsabaka muhtakkak ki çok çetin olacaktır demis ve gerek Türk, gerek Yugoslav atletlerinin kıymetlerini tebarüz ettirir bir şekilde sözlerini bitirmiştir.

Yugoslavların kâfile reisi de muvaffak olmak istediklerini, bu hususta bütün gayretlerini sarfedeceklerini şayet muvaffak olurlarsa bunun ken-

dileri için izahı imkânsız bir şeref olacağını söylemiştir.

Yunanlı atletler arasında en kuvvetli Ragazos olduğu söylenmektedir. Ragazos on beş gün evveline kadar tam formda olduğunu, fakat bu günlerde ayaklarında bir ağrı hissettiği için kendini iki hafta evvelki kadar iyi bulmadığını söylemekte ve "kimbilir?," diye ilâve etmektedir, belki kazanırım.

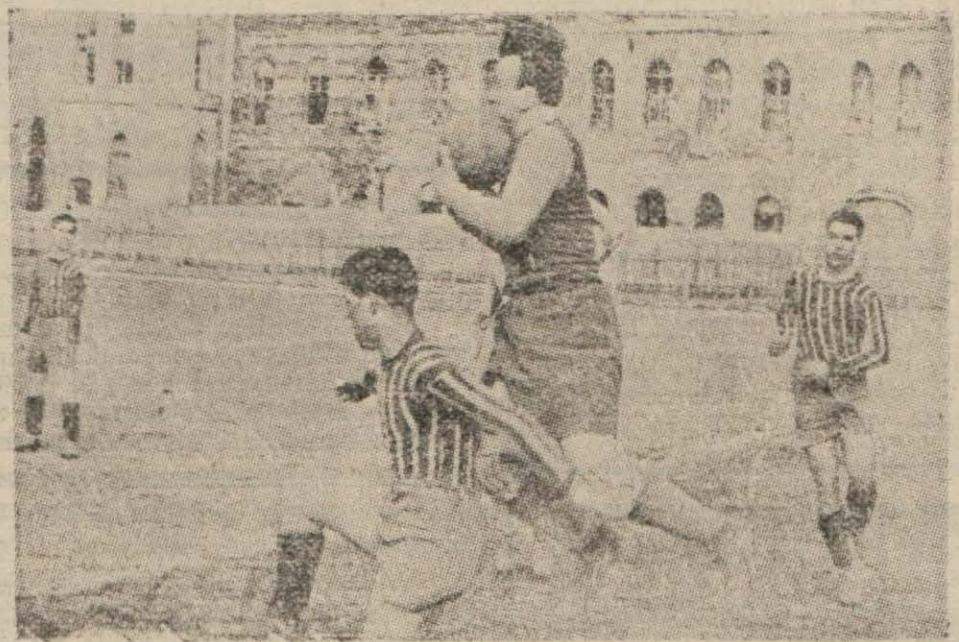
Son Balkan olimpiyatlarının 5000 metre birincisi ve 3000 ikincisi olan Mavropostolos da kendisinin iyi vaziyette olduğunu söyledikten sonra Ragazos'tan çok ümidvar olduğunu ifade etmektedir.

Rallis ve Varcakis diğerleri kadar popüler olmamakla beraber bu atletlerin kısa boylu olmaları dolayısıyla Heybeliada koşularında muvaffak olacaklarını Yunanlılar söylemektedirler.

Yugoslavların en iyi form tutan atleti Brucandır. Halkımızın pek iyi tanıdığı İstanbul Balkan oyunları muhakkak şampiyonu Brucan da kendinden emin bir vaziyette konuşmakta ve muvaffak olacağını ümid ettiğini söylemektedir.

Onuncu Balkan oyunlarında en iyi (Sonu 6 midede)

Fenerbahçe B. takımı G. sarayı mağlûp etti

Oyundan bir enstantane...

Dün Taksim stadında F. B. ve G. S. klüplerinin B. takımları hususî bir karşılaşma yapmışlardır.

Hakem Nuri Bosuton idare ettiği bu maça takımlar şu kadrolarla çıktılar.

F. B. — Nuri - Süleyman - Şevket - Muzaffer - Bülend - Hayati - Nazım - Yağar - Kadri - Vahid - Müammer.

G. S. — Hızır - Lâtfi - Adnan - Ali - Ebedî - Aleksandr - Sabri - Süleyman - Mustafa - Hüseyin - Bülend.

İlk dakikalarda oyun müsavi bir şekilde devam ederken birdenbire hakimiyet Fenerbahçelilere geçti. Bu

na mukabil Galatasaraylılar sağ taraftan seyrek fakat tehlikeli anklar yapmaya başladılar. Aynı şekilde inkişaf eden bir Galatasaray hücumunda sağağık Sabri vasıtasıyla ilk sayıların çıkarıldılar. Müsavi bir şekilde oyun devam ederken üç dakika kadar Fenerbahçeliler sağağık Nazım ortasına ters bir vuruş yapan Galatasaray sağ hafı Aleksandr kendi kalecisiyi sıkı bir götü avladı. İki taraftan didgmeleri esnasında ilk devre 1 - 1 beraberlikle bitti.

İkinci devrede Fenerbahçe bir gol atarak galibiyeti elde etti.

Vaziyeti Aydınlatan Bir hâdis

(Başmakaleden devam)

Ve bunu açtıkça açığa söylemeye de çekinmiyor. Moskovanın görüşüne nazaran, Finlandiya, İsveç ve Norveç arasında akdolunacak bir ittifak kendisinin aleyhine müteveccihdir. Çünkü bu ittifaka girecek Norveç hükûmetinin Hariciye Nazırı Rusya aleyhinde beyanatta bulunmuş. Norveç Hariciye Nazırı bu iddiayı derhal tekbiz ederek Rusya aleyhinde hissiyat beslemeyi te'min etti. Fakat bu teminat Moskova'yı fikrinden caydıramadı. Anlaşıyor ki rivayet edilen ittifaka karşı Norveçin husumetinden bahsedilmesi alelade bir bahane den ibarettir. Meselenin esası başkadır, yani Finlandiya ile İsveç ve Norveç arasında bir ittifak muahedenamesi akdolunması Moskova esas itibarıyla hoş görülmemesidir.

Finlandiyalı hayrette. Bizim İskandinav devletleriyle yapacağımız muahede surf tedafüddür. Sovyetlerle dostluğumuzu bozacak bir ciheti yoktur. Rusyanın bundan endişe etmesinin, memnun olmasının sebebi nedir? diyorlar.

Burada Rusya ile Finlandiyanın birbirlerini anıyamamalarının sebebi vardır. Çünkü ayrı ayrı mantık, ayrı ayrı lisan kullanıyorlar.

Moskovanın mantığı pek açık surette ortaya dökülemez. Finlandiyanın mantığı ise hep bildiğimiz, kıymetini takdir ettiğimiz bir mantıktır ki şimdiye kadar dünyanın her tarafında hüküm müteber zannolunduğu halde yeni totaliter emperyalizmler diyarında rayic akce olmaktan çıkmıştır.

Moskovanın mantığı şu: Ben bugün Finlandiya ile bir sulh muahedenamesi akdetmişsem bunun ahkâmına riayet etmek niyetinde değilim. İlk fırsatta, yani tedariklerimi itimam ettiğim ve ortağı müsaid gördüğüm dakikada tekrar Finlandiya'yı istilâ edeceğim, fakat Norveç ve İsveç topraklarını da zapt edeceğim serbest denize çıkacağım. Bunu mümkün olduğu kadar az zorlukla karşılaşılarak, hattâ kabilse hiç fedakârlik etmiyerek, kolay ve emin bir surette yapmak isterim. Halbuki böyle bir muahedename akdolunursa karşında Finlandiyanın ve İskandinav devletlerinin müttahid kuvvetlerine rastgeleceğim. Bunların hakkından gelebilirim. Fakat o zaman bu müttahid heyet bir İngiliz ve Fransız yardımına hududlarını açabilirler. O zaman mağlûb olarak ricat etmekten başka yapılacak bir hareket kalmaz. Halbuki bu devletler arasında bir ittifak mevcut olmazsa onların devlet adamları ve efkârumumiyeleri son harbe görüldüğü üzere, o kadar dar düşünceli, basiretsiz ve dirayetsizdirler ki kendilerini birer birer avlamak ve esaret altına almak kolaydır. İşte bunun için bu şimal ittifakına şimdiden mümanaat ediyorum ve müstakbel zorluklardan kendimi koruyarak buraların istilâsını garanti altına almak istiyorum.

Çünkü bizim düşünce tarzımızla Rusyanın itirazını başka suretle izah etmeğe imkân yoktur. Bu yeni bir mantık, yeni bir itiraz değildir. Biz de İngiliz ve Fransızlarla karşılıklı bir garanti beyannamesi imzaladığımız dakikada aynı mantık ile karşılaşmış olduğumuz için bu lisanı pek fasih surette anıyabiliyoruz. Türkiyenin surf tedafüü bir ittifak ile hududlarını emniyetini istihlal etmeyi düşünmesi Berlinde ve Romada bir cinayet, Moskovada da büyük bir kabahat telâkki olunmuştur. Bu tedafüü bir muahededir, sizin bizim topraklarımızda gözünüz yoksa, sizde bize karşı bir dostluk hissi varsa neden canınız sıkılıyor? diye sordumuz sualler cevabsız kaldı. Çünkü yukarıda izah ettiğimiz diğer mantığı takib edenlerle maksadlarını açıkça söyleyebilmek cesareti yoktur. Fakat dünya efkârumumiyesi ve bilhassa bugün bitaraflık hülyası altında gözlerini kapıyarak başını kumlara sokmuş devekuşlarına benziyen bitaraf memleketler hakikati bütün çıplaklığı ile görmek cesaretini izhar etmelidirler.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Türkçeye çeviren : HÜSEYİN CAHİD YALÇIN

Milyonlarca aptal Alman bu eşekliği kabul ederek dırlanıyorlardı

— 167 —

Binaenaleyh, yeni devlet hiçbir millî muhalefet yokmuş gibi inkişaf etti. O devirde Marksçılığa ve onun ayaklandığı kütellere muhalefet cesaretini gösteren yegâne teşkilâtlar iptida fedai heyetleri, sonra kendi kendini himaye teşkilâtları, vatanperver muhafızlar ve nihayet ekseriyet itibarıyla eski muhariblerden teşekkül etmiş aneler lifleri idiler (1).

Fakat onların varlığı da Alman tarihinin inkişafında bir parçacık bile olsun bir değişiklik yapmadı. Sebepleri şunlardır:

Nasyonal denilen partiler nasıl, sokakta hiçbir hakiki kudreti haiz olmadıklarından dolayı, hiç bir nüfuz ve tesir ıera edemezlerse, sözde müdafaa liyfleri de her türlü siyasi fikirden ve bilhassa her türlü hakiki siyasi gayeden mahrum olduklarından dolayı bir nüfuz ve tesiri haiz olamadılar.

Biraz evvel Marksçılığa zaferi temin etmiş olan şey siyasi idaresile ef'al ve harekâtta anif ve şiddetleri arasında görülen tam nümâyıştır. Millî Almanya'yı Almanyanın mukadderatı üzerinde her türlü nüfuz ve tesirden mahrum bırakan şey de anif kuvvetin millî bir irade ile el birliği yapmanmış olmasıdır.

"Millî, partilerin iradeleri ne olursa olsun, kendilerinde bu iradeyi herhalde sokakta galib kılmak için ufak bir kuvvet bile yoktu.

Müdafaa membarlarında kuvvet vardı; sokağa ve devlete hâkim idiler. Fakat hiç bir siyasi fikirleri, siyasi bir gayeleri yoktu ki kuvvetlerini bu uğurda, millî Almanya aleyhinde, kullanabilisler. Her iki takdirde de Yahudinin kurnazlığı mahirane bir ilna ile "mevcud bir temayüllü takviye etmek sayesinde, o surette hareket etti ki vaziyet devam etti ve fenalık derinleşti.

Matbuatı vasıtasıyla, namütenahi bir maharet ile, müdafaa membarlarının "gayri siyasi, vasıfları fikrini nesreden Yahudi oldu. Bunun gibi, siyasi mücadelede "halis fikir silâhları, nın kullanılmasını medhediyordu. Milyonlarca aptal Alman bu eşekliği kabul ederek dırlanıp duruyorlar, bu suretle fiiliyatta ellerinden silâhlarını bıraktıkları kendilerini müdafaaasızca Yahudiye teslim ettiklerini akillardan bile geçirmiyorlardı.

Fakat daha sade bir izah tarzı da vardır. Her türlü islahatçı fikrin fıkdanı daima mücadele kuvvetinin bir tahdidini tazammun etmiştir. En anif silâhları istimal hakkına malik olmak kanaati daima yeni bir inkılâbı düzenen zaferinin lüzumu ve zaruretine müteassıbane bir imanın vücudüne bağlıdır.

Binaenaleyh, bu gayeler ve bu yüksek idealler uğrunda cidal etmeyen bir hareket hiçbir zaman en son çarelere baş vurmayacaktır.

Büyük bir fikrin ilânı Fransız inkılâbının muvaffakiyetinin sırtını teşkil etmiştir. Rus inkılâbı zaferini fikre borçludur. Fasizm kuvvetini ancak bir kavmi, hayırlı bir surette, gayet geniş bir islahata maruz tutmak fikrinden almıştır. Burjuva partilerinde bunun için icab eden kabiliyet yoktur.

Fakat yalnız burjuva partileri siyasi gayelerini mazinin ihyasında görmüyorlardı. Müdafaa liyfleri de siyasi gayelerle ıstıgal ettikleri nisbette, bunu yapıyorlardı. Askerî birliklere has ve kyffhauserien temayülleri (2) onların muhitlerinde canlandılar ve, siyasi bakımdan, o

(1) Freicorps'lar: Eski ordudan, bilhassa zabıtlarla talebeler arasından toplanmış grupmanlar. Selbstschutz, Einwohnerwehr: 1848 senesinin millî muhafızlarına benzer teşkilâtlar Cravition werbands: dağılmış eski alaylar efradından mürekkep birlikler. İlh..

(2) Bu bir dağdır. Menkubeye göre, Frédéric Barberousse orada bir sihir tesiriyle uykuya dalmıştı. Panjermanist idealin galebesini te-

sırada Almanyanın malik olduğu en keskin silâhların gürlüğü ve cümhuriyete lansquet hizmetini görerek mahvolmasına yardım etti. Bunu gayet iyi maksadlarla, tam bir hüsnüniyet dairesinde yapmış olmaları teamüllerinin meşum insicamsızlığını zerre kadar değıştirmez.

Marksçılık kuvvet bulmuş Reichswehr'de yavaş yavaş otoritesi için elzem olan müzaheret buldu ve, bunun üzerine, mantık ile ve bir takib fikri ile, millî müdafaa liyflerini dağıtmağa başladı. Bu liyfler kendisine tehlikeli görünüyordular ve lüzumsuz hale gelmişlerdi. Haklarında şüphe beslenen en cüretli seflerden bazıları mahkemelere celbedilerek hapis olundular. Hepsi hataları yüzünden müstahak oldukları âkibetlere uğradılar.

Nasyonal - Sosyalist partisi tesis edildiği zaman, ilk defa olarak ki gayesi, burjuva partilerde olduğu gibi, mazinin mekanik surette iadesinden ibaret olmayıp bugünkü devletin mânasız mekanizmi yerine ırkî bir organik devlet ikame etmekten ibaret bulunan bir hareket meydana çıkmış oluyordu.

Genç hareket, ilk günlerinden itibaren, fikirlerini mânevî vasıtalara neşretmek lâzımgeldiğini fakat bu propagandanın, icabında, anif kuvvetle takviye edilmesi iktiza ettiği nokta nazarıyla kabul etti.

Yeni mezhebin büyük ehemmiyeti hakkındaki imanına sadık kalarak, erişilecek gaye uğrunda hiç bir fedakârlığın çok büyük addedilemeyeceğini düşünüyordu.

Yukarıda da söylediğim veçhile, öyel anlar vardır ki bu esnada, bir kavmin kalbini fethetmek isteyen bir hareket kendi safları arasında düşman tedhişleri teşebbüslerine karşı müdafaa cacesi bulmak mecburiyetindedir. Tarihî ebedî derslerinden biri şudur ki tedhişden müzaheret gören felsefi bir fikir hiçbir zaman mücedder idari usullerle mağlûb edilemez; yalnız cüretkârane olduğu kadar da kat'î ef'la ve harekât ile kendisini ifade eden yeni bir felsefi fikir ile mağlûb edilir. Bu keyfiyet devletlerin resmî hâmilleri için daima nahoş gelecektir. Fakat in kâr kabul etmez bir vakıdır. İş başında bulunanlar sükûn ve asayiş ancak devletin memlekette müntezir felsefi fikre tavafuk etmesi takdirinde garanti edebilirler. Ancak o takdirde cebir ve şiddet unsurları münferid mücrimler addolunabilirler, resmî fikirlerle tabantabana zıd bu fikrin müessesisi addolunmazlar. Eğer iş böyle ise, devlet asırlarca müddet kendisini tehdid eden tedhişe karşı en şiddetli tenkil tedbirlerini kullanabilir, fakat nihayet bu tedhişe karşı âciz kalacak, mağlûb düşecektir.

Alman devleti Marksçılığın şiddetli hücumuna maruz bulunmaktadı. Yetmiş senedenberi devam eden bir mücadeleden bu ideolojik zaferine mâni olamadıktan başka, senelerce nefy ve hapis cezalarına ve kendisini tehdid eden Marksçı ideolojisi uğrunda cidal eden mücahidlere tatbik ettiği en kanlı tenkillere rağmen hemen her hususta teslimiyet arzetteğe mecbur kalmıştır. "Burjuva bir devletin bağında bulunanlar bunu inkârı kaçacaklarsa da nafiile, .

9 Teğrisani 1918 de, Marksçılık karşısında kayıtsız ve şartsız teslim olan devlet bir gün içinde Marksçılığa hâkim kesilemezdi. Bilâkis: Nazır koituklarına yerleşmiş ahmak burjuvalar bugün amellerine karşı hükûmet sürmemek lüzumı hakkında dırlanıp duruyorlar. Bu onların nazarında "Marksçılık aleyhinde,, demektir.

min için uyaniyordu. Kyffhausbund'da, harbden evvel, eski asker ve talebelerden, ilh.. mürekkep bütün vatanperver cemiyetler toplanmışlardı.

“Ölmeyen Aşk,”

Yazan : Mücellâ Yakar

Kapı hiç durmadan çalıyor, biri-biri arkasından misafirler geliyor. Kalabalık o kadar fazlaşmış ki, içiçe iki salon ve yandaki odalar mahalekallah dolmuştu. Yani içine a-tılsa yere düşeceği şüpheliydi.

Evin sahibi orta yaşlı zengin dul bir bayandı. Bütün misafirler ona “Hanımefendi,” diye hitab ediyor, say-gı ile selamlıyorlardı. Gerçekten o bu iltifatların çok daha fazlasına bi-le lâ-yık bir tipte idi. Müheyyel vücu-dünün üstünde mağrur başı ve yü-zü-nün bütün hatları “Ben hürmete lâ-yık bir insana aidiim,” demek istiyor-du. Yere kadar uzun ipek kadifeden bir elbise giyiyordu. Yüzünü fevkalâ-de bir ustalıkla boyamıştı. Bu ma-hareti yüzündendir ki, olduğundan on beş yaş daha genç gözüküyordu. Yüzü hiç durmadan gültüyor, misa-firlerinin ayrı ayrı gönüllerini alıyo-rdu. Halinden çok hem de pek çok me-sud olduğu anlaşıyordu. Amma, gönlü hiç de böyle değildi. Ve fakat oğlunun evleneceği bu günde, geçmi-şin uzaklarına atılan bir hatıranın acısını yad etmek doğru bir şey olma-dığından bütün soğuk kanlılığını top-lamış, hiç kimsenin bir şey belli et-memesi için ahdetmişti. Güler yüzü ile durmadan konuşuyor, meşgul olu-yordu.

Merasim başladı, yeni evliler, an-nelerinin elini sevinçle öptüler, iste-o zaman Vildan hanımefendi kalbinin en derin köşesine gizlenen bir derdin el'an yaşadığını anı. Tebrik için uzanan dost eller onu bu tatlı rüyadan uyandırdılar, gözlerinden akan yaşları misafirler “sevinç yaşları,” diye isimlendirdiler, halbuki hakika-ti bilen olsa, onun yüzüne taktığı se-vinç maskesini sıyrıp altında derdli bir çehre görebilirlerdi.

Vildan hanımefendi salonda daha fazla duramadı, bahçeye çıktı, rüz-gârlı bir sonbahar günü idi, ömür-lerinin sonuna gelmiş olan solgun ha-zan yapraklarına, rüzgârın önüne ka-tılmasından önce yerden kalkıp odasına karak mazideki günleri düşündü.

“Çok seneler evvel o da genç ve güzel bir kızdı, bir gün genç bir za-bitle nişanlandı, çok kısa bir zaman da nişanlısını çılgın gibi sevdi, çok mesuddu, fakat Tanrı hiçbir saade-ti insanlara iletileb bağışlamaz, yine böyle oldu, harb başlamıştı, nişanlısı ne cebheye gönderildi, ve kısa bir zaman sonra şehid haberi geldi. Za-valhı genç kız çok ağladı amma el-den ne gelir, giden bir daha dönmey-ki... Seneler geçmiş Vildan çoluk ço-çuğa karışmıştı. Bir gün bir arkada-şının evinde bir harb malûlû ile ta-nıştı. “O kimdi?,” Vildan düşünme-ye bile vakit bulamadan bayıldı, ve kendine geldiği zaman sakat zabıt gitmişti. Hikâyesini sonradan öğren-di, zavalhı nişanlısı harbe ölmemiş bir kolumu bir bacağı ve Vildanın çok sevdiği çimen renkli bir gözünü kaybetmişti. O bu çirkin hali ile Vil-danın karşısına çıkması utanmış, kulağın kendisini şehid olarak bildirmişti. Yıllar geçmiş “Artık be-ni unutmuyor,” diyerek, Vildanı bir kere daha görmek istemiş, ve bu e-ve gelmesi için bir plân hazırlamıştı. “Beni nasıl olsa bu halime tanımay-a-cak,” diye düşünmüştü. Halbuki nasıl tanımaz. İnsan nasıl unuttur ve

hem de seven unutulabilir mi hiç... Sağ-lam kalan tek göz, Vildana yıllarca evvel taptığı çimen renkli gözleri ha-tılatmaya kâfi geldi.

Fakat heyhat o güzel göze baka-madı, sevinç yaşları dökmeden, ol-duğu yerde bayılıp kaldı, gözlerini açtığı zaman o canlanan ölü yok ol-muştu. Bir daha görmek nasib olma-dı zaten, ve bir gün gazetede, harb malûlû bir sübayın Kadıköy vapurun-da denize düştüğünü okudu, ger-çi gazete bunu bir kaza olarak yazı-yordu amma, hakikati Vildan anla-mıştı.

Bütün bir mazi gözlerinin önünde yeniden canlanan Vildan bu eski a-cıdan kurtulmak için gözlerinden a-kan yaşları sildi. Fakat heyhat, göğ-sünün altında sızlayan yarasını sara-mamıştı. Belki sevgilisi ölmüştü ama-ma aşkı daha yaşıyordu.

Açık pencerelerden bahçeye dökü-len müzik ve kahkaha sesleri ara-sında Vildan hanımefendi salona döndü, Güller sen ve mesud dans ediyor, herkese de yanından geçen genç bir çift gözleri takılıp kaldı, bunlar herhalde yeni sevgiye baş-lıyacaklar galiba diye düşündü. Aklı-na bir fikir geldi, gidip genç kıza u-sulca “Sevme kızım, sakın sevmey-sen çok çekersin,” demek istedi, lâ-kin, sonra derhal bu fikrini tashih etti. Çünkü tabiatın iki büyük kanu-nunu hatırladı. İnsanlar ne kadar ça-lışsalar da sevmeyenlerden ya-samanın, ızdırab çekmeden ölmenin çaresini bulamayacaklar, diye söy-lendi.

Üniversitelerin İzmir seyahati tahakkuk etti

23 nisanın üniversitenin bir İzmir seyahati tertib ettiğini yazmıştı. Bu seyahate iştirak etmek üzere 500 ki-şilik bir vapur kiralaması için üni-versite rektörlüğü Denizyolları ida-resine müracaat etmiş ve öğrendiği-mize göre kat'î bir anlaşma yapılmış-tır. Bu anlaşmaya göre Denizyolları idaresi İstanbuldan 20 nisan cumar-tesi günü hareket etmek ve 24 nisan çarşamba günü İstanbula avdet et-mek suretile yeni vapurlarından biri-ni kiralamıştır. Vapur 21 nisan da İzmir'e varış olmuştur. Üniversite-lerin İzmir fuarını, mekteplerini ve muhtelif yerlerini gezeceklerdir. Bu meydana gençlerin tutacakları oto-büslerle Bergama gibi tarihi yerlere, Karsıyaka, Buca, Yamanlar gibi say-gıyellere de gideceklerdir.

Üniversite talebesi 23 nisan salı-günü İzmirden hareketle avdet ede-ceklerdir.

Komedi Fransez temilleri

Bu hafta içinde şehrimize gelecek olan Komedi Fransez trupu 30 mart cumartesi günü saat 16 da ilk mati-nesini verecektir. Bu matinede Tab-beau Posi Française oynanacaktır.

Fransız konsolosluğu bütün tem-siller esnasında üniversite gençliği i-çin galeride 80 tane bedava koltuk hazırlamıştır. Diğer taraftan teşri-fata dahil zevatı içinde 80 hususî kol-tuk ayrılacaktır.

Kendisine hemen evinin civarına kadar refakat ettim. Oradan ayrıl-dık... Kohen-evine kestirmeden git-mek istiyordum. Ben uzun yoldan git-mesini tavsiye ettim. Zira Londra'nın hali malumdur. Sisi havalarda bu-dur, kestirme sokaklarda kötü adam-lar av beklerler. Kohenin üzerinde fazla para da vardı. Olabilir ki ken-disini soyarlardı. Onun için:

— Gitmeyiniz, uzun, ısklı, emni-yetli yoldan gidiniz, dedim. Dinle-meği, ısrar etti.

Bunun üzerine kendisine tabanca-nı verdim, hiç olmazsa bunu alın, ne olur, ne olmaz, yanınızda bir silâh bulunsun, dedim. O da memnuniyet-le kabul etti.

Kendisinden ayrıldım. O sırada sa-ate baktım, 3 e çeyrek vardı. Fazla kaybettim için uyuklamaya başladım. Eme gitsem uyuyamayacaktım. Bi-raz oyalanmak için, Güzel Sanatlar klübüne gitmeğe karar verdim. Ora-

SABAHTAN SABAH

Ekmek kumaş ve süt meselesine dair

Son bir hafta içinde yalnız Ka-dıköy tarafında 240 noksan ek-mek bulunarak müsadere olunmuş. Bu rakam bir hafta içinde çıkan nok-san ekmeklerin tamamı değildir. Yal-nız teftiş esnasında ve müfettişlerin bulabildikleri aded bu kadardır.

Bir dostumuz küçük çocuğuna te-miz ve saf süt değil, suyu göze gö-rünecek dereceden az miktarda bile süt bulamadığından şikâyet ediyor:

— İki ay içinde tam altı sütü de-ğiştirdim, diyor.

Aldığı sütlerin hepsi bozuk. Bun-ları küçük bir yavruya değil, büyükle-re bile içirmek günahdır. Dostumuz nihayet, sütçülere kiloda üç beş ku-rus fazla vâdetmiş. Fakat yine mu-vaffak olamamıştır. Tabii... Yarım ki-lo için sütü ayrı bir tertib kullana-cak, ayrı bir kap taşıyacak değil ya... Bir başka arkadaşımız da şu müşa-hedesini söyledi:

— Beyoğlu Yerli Mallar Pazarına uğramıştım. Müdürü Fahri Hırçın üstümdeki elbiseyi gördü ve: “Ku-maş bizden mi aldınız?,” diye sordu. Hayır... Fakat aynı kumaşın orada da bulunduğunu itiraf ettim. Çıkarıp gösterdim. Renk, nesic, ka-lite aynı. Tezgâhtar hakikati bilme-diği için bu kumaşın sırtındaki ku-maş olduğunu söylerken hayretten donup kalmıştı. Fiyatı:500 kuruş.

Ben Bahçekapıda bir mağazadan 950 kuruşa almış, üç metrede on üç buçuk lira fazla vermişim. Çünkü o mağaz bu kumaşın Avrupa ma-lı olduğunu bana temin etmişti.

Şimdi, küçük bir kontrol karış-sında bu hilekar mağazaların baş-vurdıkları başka bir hileyi de biz habere verelim; diyorlar ki:

— Kumaş Avrupadan gelmiyor. Fakat Avrupa kumaşdır. Çünkü biz yününü Avrupadan getiriyoruz. Fabrika makinelerinin farkı yoktur; ha Avrupa, ha yerli fabrika... İş yünündedir.

Dört, beş liralık kumaş dokuz, on liraya satmak için ileri sürülen bu sebebin aslı yoktur. Her yerli mal kumaşın yünü Avrupadan geliyor; çünkü Merinos yetiştiremiyor. Böyle olunca bütün yerli dokunan kumaş-larla büyük mağazaların kumaşları a-rasında fark olur mu?

Bu hususta Yerli Mallar Pazarı müdürünün arkadaşımıza verdiği şu izahat da mühimdir:

— Hereke kumaşının tanassur et-tirilerek Avrupa malı diye satılma-sında Avrupa mamulâtı meraklıları-nın da günahı vardır. Tüccarı bu yo-la onlar teşvik ediyorlar. Avrupa ma-lına istilen parayı verirken yerli malından her fiyatı esiriyorlar. Bizim yirmi beş senelik bir tezgâhta-rımız var. Bize eskiden tatbik ettiği satış usullerini anlatmaktadır. Mü-şteri malı beğenmez ve daha ağırını istemekte ısrar ederse aynı malın henüz açılmamış bir topunu çıkarır, bunu çiçek boyası ile boyanmış, ya-hud Çinde hususi surette ayırılmış ko-za ipliğe yapılmış gibi masallarla de-ğerinin beş misline satmış. Bu-gün de sırtındaki beş liralık ku-maşın dokuz buçuğa satılışının bun-dan pek farkı yoktur. Yerli malın tanassuru yalnız kumaşta değil, a-yakkalarında da görülmüştür. Meselâ ham maddesini hariceten aldığı halde henüz fiyatlarına hiçbir zam yapmı-yan Beykoz fabrikasının 510 kuruşa sattığı ayakkabıların piyasada sekiz liraya satılıyor. Hususi surette yapı-lan diğer ayakkabılarımızın aynı-

— Bunun önüne geçmek için ek-mek işini belediye vermeli.

Eğer bütün bu alış veriş hilekar-lığının önüne geçmek için tek yol, be-leiyenin bizzat iş görmesi ise sütçü-lüğü, kumaş ticaretini, kunduracı-lığı da belediye havale etmek lâzım-gelecek, demektir.

Topkapı tramvayı arttırılacak

21 mart tarihli gazetemizde Top-kapı semtinde tramvay buhranı mev-zuı etrafında ve halkın şikâyetlerini aksettiren bir yazı yazmıştık. Bu ya-zımız için İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel idarelerinden aşağıdaki tav-zihî aldık.

“Topkapı semtinde mektep ve has-tahaneler bulunduğunu daima gözö-nünde tutan idare, akşam ve sabah izdihamı önlemek için 6 dakika fas-la ile bu hatta 12 çift vagonlu tiren tahsis etmiştir.

Vaziyeti hazıranın tevliid ettiği mal-zeme fıkdanından dolayı arabaların süratle tamiri mümkün olmamakta-dır. Daima yükselen yolcu miktarmı karşılamak üzere hariceten araba cel-bi de imkânsız olduğundan bu hatta fazla araba tahsis bu gün için eli-fizle değildir. Evvelce tecrübe ma-hiyetinde Çapa ile Atikolpaşa ara-sında iki muharrir araba tahsis edil-miş, fakat matlıbı neticeyi temin edemediği görülmüş ve bu muharrir a-rabalara ancak römork ilâve edilmiş-tir. Bütün hüsnüniyetimize rağmen maddi imkânsızlıklar karşındayız. İstanbul bütün tramvay sebekesi ihtiyacını düşünen idareimiz ihtiyacı pek âşikar olan bu semte daha fazla araba tahsisine maalesef imkân bula-mamaktadır..

Tramvay idaresinin de itiraf ettiği gibi Topkapı semtinde büyük bir tram-vay buhranı vardır. Fakat vesaitsiz-lık yüzünden bu buhran maalesef te-lâfi olunamıyor. Fazla tramvay sev-kinin imkânı bulunmadığına nazaran bu semte işliyen otobüslerin miktarmı çoğaltmak kabildir zannediyoruz. Belediyenin lâzım gelen tedbirleri a-lacağımı ümid ederiz.

Lion-Melba tahkikati

Lion-Melba çikolata fabrikasında beyannamesi verilmemiş olarak bu-lunan 102.000 kilo keker hakkında fabrika sahibleri tâtiller hakkındaki hükümlerin tatbikinin doğru olma-yacağını iddia etmişler, bunun üze-rine, iş ehli-vukufa havale edilmiştir. Fabrikanın defterleri üzerindeki ted-kiklerini bitiren ehli-vukuf mütehas-sis maliye memuru Ferid raporunu hazırlayarak Sultanahmed üçüncü sulh ceza mahkemesine vermiş, mah-keme de, raporu, dün, müddeiumu-miliğe göndermiştir. Fabrika sahi-blerinin milli koruma kanununun 59 uncu maddesine göre mahkemeye veriliş verilmeyecekleri yarın an-la-şılacaktır.

ni yüzde otuz fazlası başkaları Av-rupa malı olarak satıyorlar.

...

Noksan ekmek, sulu süt, Avrupa malı diye yutturulan Türk malı... Bunlarla kim meşgul olacak? Hani gegen sene yerli mal hilekarlığına karşı takibt yapılyordu? Bu ne ol-du? Yarım tedbirlerle iş görülemeye-ceği bir sene sonra ortaya çıkmıştır.

Fakat noksan vezinli ekmek hak-kında ekmekçilik mütehasşısının şu mütaleası pek parlaktır:

— Bunun önüne geçmek için ek-mek işini belediye vermeli.

Eğer bütün bu alış veriş hilekar-lığının önüne geçmek için tek yol, be-leiyenin bizzat iş görmesi ise sütçü-lüğü, kumaş ticaretini, kunduracı-lığı da belediye havale etmek lâzım-gelecek, demektir.

Belediye ekmek narkını kaldırmak istiyor

Birde böyle bir tec-rübe yapılacak

İstanbul Belediyesi İktisad Müdü-r-lüğü bir tecrübe mahiyetinde olmak üzere muvakkat bir zaman için İstan-bulda ekmek narkını kaldırmak tasav-vurundadır. İktisad Müdürlüğü bu tecrübeden iyi netice alırsa ekmek narkını kat'î olarak kaldıracaktır.

İktisad Müdürlüğünün kanaatine göre ekmek narkının kaldırılması fı-rınlar arasında rekabete yol açacak ve bu rekabet iyi ve güzel ekmek çı-karılmasına âmîl olacaktır.

DENİZLERDE :

Karaya oturan vapur-ların tahkikati

Denizyollarının son zamanlarda karaya oturan vapurlarında mesul-leri olanları tesbit etmek için te-sekkül eden komisyonun mesisini bi-tirterek raporunu hazırladıklarını yaz-mıştık. Dün alâkadarlardan öğrendi-ğimize göre komisyon hâdiselerde ihmal ve mesuliyetleri bulunan bazı süvari, kaptan ve gemicileri mah-kemeye sevk etmeğe karar vermiştir.

İlk olarak mahkemeye verilecekler arasında Tırhan vapuru kaptanları bulunmaktadı. Yapılan tedkikat ne-ticesinde Devlet Denizyolları yalnız Tırhanın kazasından 150 bin lira za-rar etmiştir.

Belediye makine şubesi müdürü müdafaasını yaptı

Belediye sabık makine şubesi mü-dürü Nusret Kolin, vazifesinde ih-nal ve terafi suçlarından adliye-ye verilmiş, aslıye birinci ceza mahk-me-sinde yapılan muhakemesi sonun-da beraet etmişti. Temyiz mahkeme-si beraet kararını bozduğundan dava ya yeniden başlanmış, müddeiumumi, Nusret Kolinin cezalandırılmasını istemişti. Dün bu davaya devam edil-miş, Nusret Kolinin vekili Sadi Rıza müdafaasını yaptıktan ve beraet istedikten sonra kendisi de yazılı mü-dafaasını okumuş ve muhakemeye vermiştir. Muhakeme, karar için 10 nisanı bırakılmıştır.

Otelde para çalan adam

Sirkeci'de Şeref otelinde Osmanın 13 lirasını, Hüdavendigâr otelinde Alinin bir takım elbisesini ve İktbal otelinde de otelci Mürtezanın elbise-sini çalan Aydın Mustafa adliye-ye verilmiş, dün Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde mevkufen muhakemesi yapılmış ve suçunu itira-f etmiştir.

Muhakeme, Mustafanın sabıkasının sorulması için başka güne bırakıl-mıştır.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden :

- Şartnamesi mucibince “500,, kilo kalay açık eksiltme usulüyle satın alınacaktır.
- Muhammen bedeli “4000,, lira, muvakkat teminatı “300,, li-radır.
- Eksiltme 29/III/940 cuma günü saat 10 da Kabataşta Le-vazım ve Mübayaat Şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.
- Şartnamesi her gün sözlü geçen şubeden parasız alınabilir.
- İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatta % 7,5 güvenme parasıyla birlikte mezkûr komisyona müracaatları. “2302,,

Balkan Krosları

[Baş tarafı 5 inci sayfamızda] Yugoslav koçucusu olan genç atlet Kotnik de formda olduğunu fakat Brucanın birincilik için namzed ola-bileceğini söylemektedir. Diğer id Yugoslav koçucusu pistten ziyade kros koşularında muvaffak olmuş at-letler olduklarından bunların da ya-bana atılır tarafları yoktur.

Bugünkü merasim ve müsabaka programı:

Heybeliada'da davetlileri götürmek üzere Denizyollarından hususî bir va-pur kiralanmıştır. Vapur saat tam birde Ada iskelesinden hareket ede-cek ve yalnız davetiye hâmil olan-ları alacaktır. Köprüden sonra Kadıköyüne de uğrayacak olan bu vapur diğerlerinden tefrik edilmek için do-natılmıştır. Mavi davetiye hâmil o-lanlar bu vapurda gidip gelme hak-kını haiz olacaklar, fakat Heybeliada Deniz Okulu bahçesindeki merasimi yalnız beyaz davetiye hâmil olanlar görebileceklerdir. Mektep bahçesinde müsaid yer olduğu takdirde mavi da-vetiye hâmil olanlar da içeriye ala-macaklardır.

Saat 3 de merasim başlayacak ve şu şekilde olacaktır:

- a) Atletlerin çıkışı.
- b) Balkan marşı.
- c) Sıra ile Bulgar, Elen, Rumen, Yugoslav ve Türk milli marşları.
- d) Müsabanın açılışı “İstanbul Valisi doktor Lütfi Kırdar tarafından hitabe,
- e) Hoş geldiniz “Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü mümessili doktor Adnan Hün tarafından,
- f) Balkanların mukabelesi.
- g) On dakika fasla.

Saat 15,30 da atletler alfabe sıra-sile atlama kulesi hizasına dizilecekler ve konuşun başlama işareti veri-lecektir.

Parkur şöyledir: Rıhtım boyu, Pa-pas dağı, Sadık plajı, asırdide çınar, Eytanhane, Makarios tepesi, Camli-mani, Aşıklar yolu ve Deniz Lisesi.

Saat 16,10 da mükâfat tevzi ya-pılacaktır. Birinciden altıncıya kadar derece alanlara birer plâket ve dip-loma verilecek, birinci, ikinci ve üç-üncü gelen takımlar birer kupa ala-caklardır.

16,15 de derece alanların protoko-lar merasimi yapılacaktır.

16,45 de davetliler müdürüyet bina-sında ağırlandıklar ve 17,45 de hu-susî vapur Heybeliadadan hareket e-decek, Kadıköyüne de uğrayacaktır.

Saat 21 de Tokatlıyanda Vali ve Belediye Reisi bir ziyafet verecektir.

Tepebaşı dram kısmında

Gündüz saat 15,30 da
Bu gece saat 20,30 da
Penbe sokak No. 46
İstiklal Caddesinde Komedi Kısımında
Gündüz saat 15,30 da
Gece saat 20,30 da
HERKES KENDİ YERİNDE

ESRAR KUMKUMASI

Tefrika No : 49

ya gittiğime, Kohen ile ayrıldığımız yerden güzel sanatlar klübüne gidinceye kadar takriben on dakika geçer. Onun için klüp kapıcısının üç beş kâla klübe girdiğim hakkındaki söz-lük çok doğru olmak lâzımgelir.

Şu söz fevkalâde makuldü. Esasen tabancanın nasıl olup ta maktulün yanında bulunduğu, bir türlü izah e-dilemiyordu. Hususile, cinayete kur-ban giden kumarbaz Kohen tabanca ile de öldürülmüştü.

Failin, maktulü evvelâ boğduğu, sonra hırsını alamayıp üzerine ateş ettiği, fakat sinirli olduğu için isabet ettiremediği hakkındaki tahminler elbet hakikate tevafuk edemez.

Bir kere birisini boğan bir adam vaka mahallinden derhal kaçmak sev-ki tabiisine râu olur. Bir de taban-ca çıkıp onun öldürmeğe ve dünyayı uyandırmaya kalkmaz. Böyle bir şey aklına bile gelmez.

Sonra soğukkanlılıkla muhatapını boğan bir insanın heyecandan burnu-nun dibindeki adama kurşun isabet ettiremeyecek kadar müteheyyiç ol-masını yine akıl almaz değil mi?

Kohenin imdad için havaya bir iki el ateş ettiği ve biçarenin yabancılar tarafından arkadaşan bir baskına uğ-raması ihtimali daha galibdir. Tabii tahkikat hiçbir netice vermedi ve Jhon mevkuf girdiği müstantiklik

dairelerinden ellerini kollarını sallaya-sallaya çıktı.

IV
Tabii sizin içinde doğan şüpheler, polisi de harekete getirip onlarda da şimdî sizin dediniz gibi:

— Acaba bu cinayeti işliyen Jhon ile beraber dışarı çıkan arkadaş Haherell olmasın dediler?..

Bu şüphe üzerine tahkikatı inkişaf ettirdiler, ve yukarıda size verdiğim izahata onlar da şahid oldular.

Yani saat tam 2,30 da Jhon ile Ko-henin kolkola oldukları esnada Haherell Harwood klübüne avdet etmiş bulunuyorlardı. Orada on dakika ka-dar kaldı ve üçe on kala klüpten ayrıldılar.

taftan bu gencin klüpten Jhon ile çıkıp ta tekrar avdet ettiği kısa müddet zarfında, ve Londra'nın bu sisli gecelerinde Kohen'i yakalayıp, öldür-mesi, cebinden paraları almaya ve tek-rar klübe gelmesi imkânsızdı. Klüp ile cinayet mahalli arasındaki mesafe asgarî 15 dakikalık bir mesafe idi. 20 dakikada oraya hem gitmek, hem gelmek, hem de bütün bu işleri be-cermek mümkün değildi.

Burada karlılarımızın valkay tahlil ederek cinayetin faillerini eldeki izahata göre bulmalarını ve vaka üzerine düşünmelerini rica ederiz. Bulamaskarsa tefri-kanın mâbâdını okusunlar..

— Bu esrarın aaaahtarını buldunmu? — Bulmasam size anlatır mıyım? İhtiyar düğümlerinden bir tanesini çözdü. [Devamı var]

Afrodit davası

[Baş tarafı 4 üncüde]

Mütaleasını bildirmeye de yanaşmamıştır. 7. Matbuat kanunu Ceza kanunu- nun çerçevesi dışında mütalea edile- z. Ceza kanunu, 45 inci maddesile, herhangi bir suçun teşekkülü için cürüm kasdını, izar kasdını şart koşu- yor. Sorgu esnasında da söyledim, be- nim yazım, ilk satırından son satırı- na kadar, her kelimesile, her mefhu- mule, her mânasile yalnız memleket ve inkılâb endişesi ifade eder. İddia makamı, yazımın hangi noktasında, hangi karnelerle cürüm kasdı gör- düğüne dair de tek kelime söyleme- ye yanaşmamıştır.

Köksüz ve temelsiz iddialar

Geçen celsede İddia makamı esas hakkındaki mütaleasını bildirirken, yazılarımızın içindeki suç unsurlarile kanun arasındaki münasebeti tayin edeceği yerde, sadece, kanunun tahli- lünde ısrar etti ve yüksek mahkeme- ye de, bize de ceza hukuku dersi ver- ti gibi davanın özü ile alakası olmu- yan tefferüata girdi.

İddia makamı bizim delillerimize cevap vermemiştir; fakat biz onun id- dialarına teker teker, sarahatle cevap vereceğiz. Hukuki tefferuat üstünde- ne mütalea daha fazla avukatları- na birakarak nesriyate aid iddiaların- ne kadar köksüz ve temelsiz olduğunu şimdi arzedeceğim:

İddia makamı geçen celsede şöyle dedi: "Hakikatte aimme davası açılan her şahsın duruşma neticesinde mah- kûm olamayacağına göre, esas itibarı- ile bir şahsiyet hakkındaki aimme da- vasının açılmasını haklı gösterir kâfi sebeblerin mevcudiyeti halinde mah- kemeye sevkinde bir fevkalâdelik yok- tur. Bu sözleşme masum vatandaşların mahkemeye sevkedilmeleri yolsuz de- ğildir demek istemiyorum, mahkemeye sevkine kâfi delil tâbirile bu dü- şüncüyü önlemiş oluyoruz." Burada Afrodit davasının açılmasına karşı matbuatın tenkidleri kasdedilmiştir.

Afrodit davasının tek sebebi

Afrodit kitabının mütercim ve tâ- bileri hakkında aimme davası açılma- nın haklı gösterir kâfi sebebler var- mıdır? Bakalım: Evvelâ ortada "se- bebler", değil, bir tek sebep vardır : Konyalıının raporu. Bu da, aimme da- vası açılmasını haklı göstermeye kâ- fi olmak şöyle dursun, ne tarafından çevirip baksanız gayri kanuni bir de- ğildir. Gayri kanunî, çünkü kanun, şifvukuf olacak adamda bazı şartlar- kar. Evvelâ, ehli-vukuf olacak adam, beklik edeceği mevzuda mütefennin ve mütehasıs olmağa mecburdur. Afrodit nedir? Fransız edebiyatına dahil, Fransızcadan tercüme ve edebi eser. Bu kitabın edebi bir sanat eseri olup olmadığını, Fransızcadan aynen ve tahrisiz tercüme edildi- ğini, fransız edebiyatında yerli olup olmadığını anlamak için üç va- sıf şarttır:

Konyalıda olmayan 3 vasıf

1. Edebiyatta ihtisas olmak, 2. Fransızca bilmek, 3. Fransız edebiyatına ve tarihine vakıf olmak. Konyalı bu üç vasıftan da mahrum- dur: İddia makamı bana bir tek Türk edebiyat tarihi gösteremez ki zama- nımızdan bahseden sayfaları içinde Konyalıın bir kere bile adı geçmiş olsun. Konyalı Fransızca bilmediği için Fransız edebiyatına ve Fransız edebiyatı tarihine vukufu da yoktur. Ehlivukufu kanunun aradığı 2nci bu- yük şart ta onun bitarafı ahlâkıdır. İddia makamı zannetmem ki Konyalı- nın edebiyat mevzuunda mütefennin ve mütehasıs olduğunda, Fransızca- yı ve Fransız edebiyatını bildiğinde, ne mükemmel bir ehli-vukuf seciyesi- ne sahip olduğunda ısrar edebilsin. Oteki bahislerde olduğu gibi bu ba- histe de susmaya karar vereceğini bi- liyor.

Halbuki Müddeiumumî Hikmet Onat, gazetelere verdiği beyanatta, Konyalı yüksek bir vicdan sahibi, beynelmilel takdir kazanmış büyük bir âlim gibi efkârıumumiye sür- meğe çalışmıştır. Yüksek mahkeme- ye tevdi ettiğimiz gazetede bu beyanat- ı ısrarlıdır. Konyalıın ehli-vukuf şartlarından hiçbirini haiz olmadığı- na İddia makamının ufak bir şüphesi- nara, kendisine Yedinci Asliye Ceza mahkemesinde Afrodit mütercim ve tâbileri hakkında verilen beraat ka-

rarını okuması ve orada Konyalı hak- lında beyan edilen mütaleanın mâ- nasını iyice anlaması tavsiye edilebi- lir. İddia makamının aimme davası a- çılmasına kâfi delil olarak ileri sür- düğü rapor, işte bu Konyalıın rapo- rudur. Bu delilin, kâfi olmak söyle- dursun, ne kadar gayrikanunî oldu- ğu mahkeme kararile de sabittir. E- ğer müddeiumumî Hikmet Onat, bu Konyalıın raporile değil de, Türk ve Fransız edebiyatında cidden vukuf sahibi, şöretli ve seçme bir ehli-vu- kuf heyetinin raporile eseri toplat- saydı, tenkidimizin hedefi müddeiu- numî değil, o meslekdaşlar olurdu. Fakat Türkiye'de bu kadar yanlış bir rapora imzasını atacak tek edebi- yatçı ve tek münevver olmadığı ya- pılan nesriyatla da anlaşıldı. Demek ki Afrodit kitabı aleyhine bir aimme davası açılması için lâzımgelen se- bebler tekemmül etmemiştir, bu ha- keket gayrikanunîdir ve gayrikanunî bir hareketin matbuat tarafından ten- kid edilmesi şarttır.

Madem ki iddia makamı masum va- tandaşların mahkemeye sevkedilme- rinin bir yolsuzluk olduğunu itiraf etmiştir ve madem ki Afrodit mü- tercim ve tâbillerinin mahkemeye sevkedilmeleri için kanunî sebebler mevcud değildir, iddia makamı, ken- di ifadesile, Afrodit davasının gayri- kanunî, yersiz ve esassız olduğunu kabul etmiş demektir. Biz yazıları- mızda bu kadarını söylemeye cesaret edememiştik.

Tenkid ve hakaret mevzularına dair

İddia makamının tenkid ve haka- ret mevzuundaki mütalealarına gele- lim.

İddia makamı hakaret suçile tenkid arasındaki farkı şöyle anlıyor, diyor ki: "Hakaret şahıslara müteveccih- tir. Tenkidde şahsiyet katiyen mevzuu bahsolvaz. Filân şahsın yazmış oldu- ğu kitap gerek tertib ettiği usul, ge- rek istihşal ettiği neticelere nazaran şu, şu noktalardan hatalıdır denilirse bu, tenkiddir, bu tarife göre tenkid bir kitap üstünde yapılırsa hakaret- tir.

Tenkide dair binlerce makale ve kitap okudum. İtiraf ederim ki bu mevzuada Türk, Fransız, İngiliz, İtal- yan, Alman fikir adamlarının mütaleaları arasında böyle bir tarife rast- lamadım.

Bu tarife göre, ben bugün, Damad Feridin vatana hiyanet ettiğini yaz- sam ve onun akrabası, usul ve furiu tarafından aleyhime bir dava açıl- sa, herhangi bir müddeiumumî ortaya çıkarak Damad Feridi bana karşı mü- dafaa edecek ve ona hakaret ettiğim için benim hapsimi istiyecektir. Çün- kü aynen iddia makamının kelimeler- ini söylüyorum: "Tenkidde katiyen şahsiyet mevzuu bahsolvaz."

Türk matbuatı aylarca sahtekar Ekrem Köniğ aleyhine şiddetli ten- kid yazıları yazmıştı. Yine bu tarife göre onun akrabası, usul ve furiu ta- rafından bütün Türk matbuatı aleyhi- ne bir dava açıl- sa, herhangi bir müddeiumumî ortaya çıkarak sahte- lâr Ekrem Köniği bütün Türk mat- buatinâ, sahiblerine, başmuharrirle- rine, nesriyat müdürlerine, muharrir- lerine karşı müdafaâ edecek ve ne- kadar muharrir varsa hepsinin hep- sini istiyecektir. Çünkü "tenkidde ka- tiyen şahsiyet mevzuu bahsolvaz."

Öyle ise o mefruz müddeiumumî ne duruyor? Kalksın, mekteplerde o- kutulan bütün yurd bilgisi ve tarih muharrirleri aleyhine, kolları sıvaya- rak dava açsın. Çünkü o kitablarda, bir kısmı hâlâ sağ ve zamanında bü- yük makamlar ısgal etmiş insanların şahısları tenkid edilmiştir. Haydi, büt- ün gazete muharrirleri, tarih muhar- rirleri, mekteb kitabı muharrirleri bu yurru bap- se, çünkü tenkidde şahsi- yet katiyen mevzuu bahsolvaz!

O mefruz müddeiumumî, anlaşılan, sağ olsaydı Atatürk aleyhine ve bu gün İsmet İnönü aleyhine hakaret davası açılmasını icab ettirecek bir çok vesikalar mevcud olduğu kanaa- tindirdir. Çünkü Atatürk nutkunda ve İnönü bir çok nutuklarında bu memlekete hiyanet eden bir çok şah- sıları, hem de yüksek makam ısgal eden bir çok şahsiyetleri şiddetle ten- kid etmişlerdir. O zaman bu mefruz müddeiumumî Ankara'da olmuş ol- saymış Atatürk ve İnönü'nü mahke- meye verecek, onlara karşı bütün ha- klerini müdafaâ edecek ve Ebedî Şefle

Millî Şefin hapsedilmelerini istiyecek- mis. Çünkü tenkidde katiyen şahsi- yet mevzuu bahsolvaz.

İşte iddia makamının bu tarife- göre bütün matbuatın ortadan kalk- ması lâzımdır; çünkü mes'ul şahısla- rın yanlış hareketlerini tenkid etmi- yen matbuatın sadece resmi haber neşrederek ajans bültenlerinden ne far- kı kahr? Bütün gazeteleri kapamalı ve bu müddeiumuminin tenkid hak- ındaki fikirlerine benzer makaleler ve resmi tebliğler neşreden yaprak- lar çıkarmalı?

Şimdi de tenkid ve hakaret hak- ındaki mütalealarımızı biz söyleye- lim.

Tenkidin bir çok neveleri vardır. Tenkid bu zatın tarif ettiği gibi yalnız kitab üstünde yapılmaz. Resim üstünde de, heykel üstünde de, mü- zik üstünde de, fiil üstünde de, şahıs üstünde de yapılır. İlim ve sanat ten- kidiyle matbuat tenkidlerini biribi- rinden ayırmak lâzımdır. İlim ve san- at tenkidlerinde, hedef, çok defa, yalnız eserdir. Çok defa diyorum, Çünkü, ilim ve sanat tenkidlerinde de, bazı defa, şahısla şahsiyet ve şahsiyetle eser arasındaki münasebe- tin tayin edilmesi zarureti, münakki- de, sanatkarın ve müellifin şahsın- dan, hattâ hususî hayatının en mah- rem safhalarından bahsetmek hak- ını verir. Avrupa münakkidleri, şair Baudelaire'in, şair Verlaine'in, Os- car Wilde'in eserlerindeki deruni hi- mayelerini ve şuur dramalarını izah edebilmek için, onların hususî hayat- larındaki en mahrem çizgileri, fazilet- leri ve ahlâksızlıklarile beraber ifşa ederler. Bu sanatkarların yakın ak- rabası o münakkidlerin aleyhine da- va açmaz. Açmağa kalksa da bu da- vada münakkidin hapsedilmesini is- tiyecek, bir tek müddeiumumî çık- maz. Matbuat tenkidlerinin hedefi i- se, -ilim ve sanat makalelerinden bah- setmiyorum- ya fiil, ya şahıstır. Bir misal. Farzedin ki Tıb Fakültesin- den diploma almamış, hekimlikle hiç alakası olmayan bir şarlatan, yanlış- lıkla, Belediye hastahanelerinden bi- rine operatör tayin edilmiş. Her gün bir kaç zavallı hastayı kesiyor, biç-iyor, öldürüyor. Matbuata şikâyetler yağmış. Gazeteler de tahkik etmişler, öğrenmişler ki bu adam Tıb Fakülte- sinden diploması olmayan, yarı deli, yarı şarlatan bir mahlûktur. Bu adamın doktor olmadığını, vaktile iki de- fa Toptanına girip çıktığını, her gün, üstüste bir kaç hastanın ölümüne se- bebiyet verdiğini yazmak bir şahıs tenkididir, Belediye'ye yoldaki ihma- linden ve dikkatsizliğinden dolayı suç- lu bulmak ta bir fiil tenkididir. İddia makamına kalsa, o sahte doktor aley- hine bir kelime yazmak, şahısdan bahsetmek olduğu için, hakarettir. Ne yapmalı? Bu tenkidi yazan gazete- leri o sahte operatörün eline verip kır kır kestirmeli, değil mi? Çün- kü... "Tenkidde şahsiyet katiyen mev- zuu bahsolvaz."

Avrupalı liberal matbuatında şah- sılara aid tenkidlerin hedefi, yani kasıd, memleket menfaati ise, en a- ğır küfürlere bile hakaret sayılmaz. Hürriyet orada da kanunla olduğu- halde! Yüzlerce misalden bir kaçını arzedeceğim: Action Française gazete- sinin başmuharriri Léon Daudet -ki- meşhur Alphonse Daudet'in oğlu- ru ve Goncourt akademisinde aza- dır- zamanın Başvekili Briand'ın met- reslerle geçirdiği hususî hayattan bahsederken, -Briand'ın sağlığında ve Başvekilliği zamanında!- şu satır- ları yazmıştır: "Başvekilin boynuz- ları yıldızların seyrüseferine mâni o- luyor..." Yine Léon Daudet, bu harb çıkıncaya kadar, gazetesinde hergün zaman zaman Başvekil ve Nazır olan Sarralet için goril Sarralet diye yaz- mış, "goril", sâfıatı bu ismin yanın- dan hiç ayrılmıştır. Diğer bir çok Nazırlar için kullandığı tâbirler de ekseriya şunlardır: Veba fareleri, al- çaklar, katiller, hırsızlar... Gringoire gazetesinde Maliye Nazırı Auriol'un adı her zaman "Anriol - la - faillite..", yani "iflâs etmiş Auriol", olarak ge- çerdi. Bu gazeteler aleyhine bu ya- zılarından dolayı dava açılmamıştır. Fransaya kadar gitmiyelim. Buraya, İstanbula Tanassa revüsü gelmişti. Bir Rumen revüsü. Orada, sahnedeki zamanın Adliye Vekili kucağında dak- tilo kızı ahyor ve sıkıştırıyor. Oda kapısında ziyaretçiler birikmiş. Ha- deme Vekilin mühim devlet işleriyle meşgul olduğunu ve zil çalınmadı

evvel içeriye kimseyi alamıyacağını söylüyor. Fakat vekilin masasının üs- tüne oturan şımarık kızın bacağı ka- zara elektrik düğmesinin üstüne ge- liyor, zil çalıyor ve hademeye be- raber kapıda bekliyen ahali içeri gire- rek Adliye Vekilinin kepezeliğini gö- rüyor!.. Misaller binlerce.

Şimdi bir de nezih Türk matbuatı- na geliniz. Bir çok muharrirler, me- buslar, münevverler müddeiumumiyi tenkid ederken, o arada ben ne yaz- mışım? Müddeiumumiyi goril, veba fareleri, alçak, hırsız, katil mi demi- şim? Hayır... Ne yazdım? Sanatkar- lar ve sanat eserlerine karşı sistem halinde yapılan takibatın ric'i bir mâ- nası olduğunu yazdım ve bu zihniye- tin -tarih boyunca misallerile malûm ve müsbet- tehlikelerine işaret ettim. Müddeiumumiyi bu zihniyetin -çerçes- vesinden çıkarmak için de, adalet kuv- vetlerinin inkılâb cebhesinde yer ala- cağında emin olduğumu ilâve ettim. Fazla olarak müddeiumuminin haka- retine karşı onun namuslu ve muhte- rem bir adam olduğunu da ayrıca yazdım. Nezahetini bundan fazlası, mesleki vazifemiz hesabına, rezalet olur! İddia makamına sorarım: Ka- nun hakareti mi cezalandırıyor, ne- zaheti mi?

İddia makamı şöyle buyuruyor: "Hürriyet evvelâ devlet otoritesile daima temasta bulunduğu gibi fer- dilerin dıçarı tecavüz olan haklarla de tahdid edilmiş parlamenter rejim- lerde her salâhiyet bir mesuliyetle müterafiktir. Bu, bizzat matbuat hür- riyetinin de bir teminatıdır; çünkü bunun aksini kabul etmek, matbuatın tahakkümü neticesini doğurur ki istenilen netice bu değildir."

İddia makamı parlamenter rejim- lerin başlıca örneklerini nerede gör- mülür. Fransada ve İngiltere'de de- ğil mi? Fransız matbuatının neşir hürriyetinde olduğu derecede biraz evvel bahsettik. İngiliz matbuatın- dan da bir misal vereyim: Bu harbin içinde, meşhur İngiliz tarihçisi H. G. Welles, "Fortnightly Review", me- muasının 10 birincikânun 1939 ta- rihli sayısında İngiliz imparatorluğ- nun "İçinde yaşadığı zamanın ritmi- ni takip etmek için adamlar taren- den idare edildiği için..." bunların meskeneti yüzünden, nihâi iflâsa doğ- ru sürüklendiğini yazmıştır. Bu sa- tırlar, sansüre rağmen İngiliz mat- buatında çıktı. Hele son günlerde, mütefak matbuatının, hep sansüre rağmen Fransız ve İngiliz hükûmet- lerini acizle miskinlikle nasıl itham ettiklerini okuyup duruyoruz. İşte bunlar iddia makamının bahsettiği parlamenter rejimlerin matbuatıdır. Oralarda niçin hiçbir müddeiumumî gazeteleri mahkemeye vermiyor, ni- çin matbuatın tahakkümünden bah- setmiyor? Acaba Amerika, Fransa, İngiltere, İsviçre, Rumanya ilh.. gi- bi memleketlerin müddeiumumileri, parlamenter rejimin mânasını bu id- dia makamı kadar anlayamamışlar mıdır? Oralarda da matbuat hürriye- ti kanunla mukayyedir, onların ce- za kanunlarında da neşir yolile ya- pılan hakaret suçü cezalandırılır. O memleketlerin hepsinde jüri yoktur. Hem de jüri kanunu ayaklar altına a- lan ve bütün jurisprudence kayıdları- nı parçalayan bir heyet mânasına gelmez; sadece kanunların tefsirini de sosyal ve psikolojik unsurların da- ha geniş ölçüde nazarı itibare alın- malarını temine yarar.

İddia makamı matbuatın tahak- kümünden bahsediyor. Matbuat ta- hakümü etmiş de ne olmuş? Hikmet Onat hâlâ yerinde oturuyor ve hâlâ aleyhimize dava üstüne dava açıyor, hâlâ adliye çatısı altında, haklarında taleb edilen cezanın eins ve mahiyeti bakımından, bir gazetecinin bir do- landırıcının, bir fikir adamının bir hırsızdan, bir edebiyatçının bir kar- manyolacıdan farkı yoktur. Tahak- küm eden kim? Matbuat mı? Her gün bu suçlu iskemlelerine memleket- in münevverlerini oturtan, her gün saatlarla ve boş yere yüksek mahke- menizi oyalayan, devleti, matbuata ve muharrirleri boş yere masraf ve zahmete sokan biz miyiz? İddia ma- kamının matbuat hürriyetinden anla- dığı bu mu? Her gün bir gazeteyi, her gün birkaç muharriri hapse sok- mak mı? Teşkilâtı Esasiyenin vic- dan, fikir, tenkid hürriyeti dediği şey, bütün memleket münevverleri- nin, bir zindanın demir parmaklığı arkasından dillerini çıkarmaları mı- dır?

Evet, iddia makamının dediği gibi, hakaret suçunun teşekkülü için el- fazı tahkiriyein vücudü şart de- ğildir; fakat cürüm kasdının, hakaret kasdının, izar kasdının vücudü şart- ıdır.

Bunun için de, benim, müddeiu- muminin şahsına veya makamına ga- razım olduğunun isbat edilmesi lâ- zımdır. Müddeiumumilerle benim ar- damda ne meslekî rakabet, çünkü bu- kukçu değilim, ne de herhangi bir eski meseleden kalma infial vardır; çünkü İsmet ve İstanbul müddeiumu- milerinden ilk defa bu müstehcen davaları münasebetile bahsettik.

İddia makamı, yazımdaki ric'i ke- limesinden "taassub ve cehalet", mâ- nası çıkarmakta ısrar ediyor ve di- yor ki: "Kanunı temsil eden müddei- umuminin ric'i düşüncesi şu demektir: Elli sene evvel düşünülüş bir düşüncein bugünkü terekkiyata rağ- men yine, o yolda tatbik sahâsi bul- mağa uğraşılması ve bu zihniyetle hareket edildiği iddiasıdır. Filhakika topun namlusunu domuz kılıle silin- diğinden memlekete idhaline fetva vermeyen şahısların düşüncesile bu- gün hareket eden hadisada bu yolda şekil verilerek istenildiği iddiası bir müddeiumuminin şahsına karşı va- ki olsa da bunun mefhumu şu olur ki bu müddeiumumî zamanla değişen kanun hükümlerinin tatbikini geri bir düşünceyle tatbik etmek sureti- le ric'i bir harekette bulunmuş, mü- teassıbane hareket etmiş ve tekem- müle bigâne kalmıştır..."

İddia makamı yine "ric'i", kelime- silâ "irtica", kelimesini birbirine ka- rıştırıyor. Ric'i, geriye doğru demek- tir; irtica, din duygularına dayana- rak geriye doğru kıyam demektir. Benim yazımda irtica değil, ric'i kelimesi vardır. Halbuki iddia ma- kamının ileri sürdüğü "domuz kılı", mi- sali, domuz müslümanlığın tahrim et- tiği bir hayvan olduğu için, irtica misalidir ve saded haricindedir. Ric'i adam, muhafazakâr adamdır. Muha- fazakârlık başka, taassub ve cehalet başkadır. En ileri memleketlerde muhafazakâr fırkalar vardır, bunlar taassub ve cehalet fırkaları değildir. Meselâ bugün, Divan edebiyatını mu- asır edebiyata tercih eden bir adama ric'i düşündüğü söylenebilir ve bu- nun hakaretle en uzaktan münasebeti yoktur. Fakat hududları iyi çizilmez- se ric'i düşüncenin memlekette irti- caî hareketlerle ihtilâl etmesi tehli- ke vardır. Ben yazımda bu tehlike- ye işaret ettim, fakat böyle bir teh- like zuhurunda, adalet kuvvetlerinin inkılâb cebhesinde yer alacakların- dan emin olduğumu da söyledim. İd- dia makamı ya "ric'i", nin, ya "taas- sub, un mânasını şaşıyor. Ric'i'yi izah ettim. "Taassub, kelimesi için de Kamusu Türkiye bakalım. "Sem- seddin Sami, sayfa 416, :

Taassub - 1. Birine tarafdârlik ve gayretkeşlik etme. 2. Kendi din ve milliyetini son derece iltizamlı diğer bir din ve milliyette bulunanlara kin ve husumet gösterme. Diyanet ne- kadar memdud ise taassub o kadar mezmumdur. (Bu kelime Arabide baş- lica birinci mânâ ile ve asabiyyeti mil- liye mânasile müstamel olduğundan memdud; lisanımızda ise ikinci mânâ ile kullanıldığından mezmumdur.)

Görülüyor ki taassub da dini has- asiyyete bağlı mezmum bir gerilik mânası vardır; "ric'i", kelimesinde bu mânâ yoktur; eğer ben müddeiu- mumiyi irtica ve taassub isnad et- mek isteseydim bu kelimeleri doğru- dan doğruya kullanırdım; çünkü bu kelimelerin kullanılması bile, gaye memleket menfaati olunca, hakaret teşkil etmez. Adliye Vekâleti yanlış- lıkla başımıza mürteci ve müteassub bir müddeiumumî getirirse dilimizi yutup oturacak mıyız? O vakit Ata- türk'ün bize emanet ettiği inkılâbın müdafaâ vasıtası varsa ortada ne- kalır? Elimize sopaları alıp müddei- umuminin üstüne mi yürüyeceğiz? O zaman bu zat bizi alkışlayacak mı? Dilsiz kalmış bir inkılâbın kendisini irtica ve taassuba karşı nasıl mü- dafaâ edebileceğini iddia makamına sorarım!

Halbuki benim yazımda irtica ve taassub isnadı bile yoktur.

Server Bedî imzası yazımın arab- cadan başka dil bilgilerine sarah- tle raci olduğunu, müddeiumumî- nin arabca bilmediğini, yazımda müd- deiumumilere ve mahkemelere aid uzak bir ima bile olmadığını sorgu es- nasında arzettim. "İmtihan", yazı- nın mahkeme karar ve muameleleri üs- tünde mütalea beyan etmek olmadı- ğını da sorgu esnasında arzettim. O müdafaalarla ilâve edecek sözüm yoktur.

Şimdiki müdafaama, nihayet, şunu ilâve edeceğim: Afrodit davasını- adı yanlış.

Bu bir fikir ve memleket davası- dır. Yedinci asliye ceza mahkemesin- de verilen beraat kararı bu davada

bütün Türk münevverlerini ve bizim haklı olduğumuzu ortaya koymuş- tur. Haklı bir davada hakkın tecelli- si içinde gösterdiğimiz hassasiyetten dolayı mahkûm edilmemize imkân var mıdır?

Ben burada kendimi değil, buraya toplanan halkı ve gençliği, şu kaldı- rımın üstünden geçen her adamı hattâ bizzat bu müddeiumumî mu- avininin kendisini, millî ve medenî hak- larını müdafaâ ediyorum. Çünkü mal- buat efkârıumumiyenin mümessilî- dir. Günün birinde bu müddeiumumî muavini de, herkes gibi, bazı fikirle- rini ve haklarını müdafaâ ettirmek için Cumhuriyet gazetesine ve be- nim odama gelebilir; emsali çok var- dır...

İddia makamının vazifesi â- mirin değil, âmmeyi müdafaâ etmek- tir; kendisi buraya, geri zihniyetle mücadele edenleri değil, o zihniyet müdafaâ edenleri getirmekle mü- kelleftir. Cumhuriyet müddeiumumî- sine muavin olmanın en açık ve yük- sek mânası budur.

Son sözüm şu: Benim gayem yal- nız beraat kazanmak değildir. Böy- le olacağına eminim. Çünkü son de- rece zeki, memleketin bütün davalar- ını ve ihtiyaçlarını müdrik, vicdanlı bir hâkim önünde olduğumu biliyo- rum. Bunu söylerken, beraat kararı koparmak istiyen bir suçlu gibi mü- dahane etmiyorum, bildiğimi iyi bi- liyorum ve samimî söylüyorum. Be- nim gayem beraatten ziyade bütün memleketi teessür içinde bırakan bu davaların bitmesi ve adaletle bit- mesidir. Çünkü dünya, tarihinin en vahim anlarını yaşıyor, memleket bu aşkam bir harbe girebilir. İsimi- zi gücümüzü bırakıp, hukuki beda- hetleri isbat için, burada çene yarış- tırmağa vaktimiz yoktur. Matbuat, mânevî cebhede, en yüksek müdafaâ silâhdır. İddia makamı da geçen celsede matbuatın toptan, tüfekten kudretli olduğunu söyledi. Türkiye- nin en büyük gazetesinin muharrir- lerin hapse sokmakla ordunun en mühim silâhlarını parçalamak ve cebhanelerini patlatmak arasında ne fark vardır? Dava açmak, bir sar- dalya kutusu açmaktan daha kolay- dır: Bileği yormayan bir el hareketi, iki satırlık yazı kâfidir; amma mah- kemeler haftalarca her dokümler, amma muharrirler hapse girmişler, amma memleket ve inkılâb en kud- retli müdafaâ silâhlarından mahrum edilmiş, kimin umurunda, öyle mi?

Hayır, bay hâkim! Hayır, memleketin vicdanlı ve aydınlık çocuğu! Senin böyle bir haksızlığa iştirak et- men ihtimalini hatırlımdan bile ge- çirmem. Memleketi ve adaleti en yük- sek ırfan ve vicdan seviyesinde tem- sil eden bir karar vereceğini biliyor ve şükûnetle bekliyorum.

Müddeiumumî Cevap Veriyor

Peyami Safa yukarıdaki müdafa- asını okuyup bir suretini mahkemeye verdikten sonra avukatlardan Suad Ziya söz aldı. Meki Saidin vekâlet- namesini gelecek celsede mahkemeye vereceklerini, haklarındaki bu altı davanın çok mühim ve en aşağı bir sene hapisinden başlayan taleblerle mahkemeye sevkedilmiş olduğunu söyledi. Esas itibarile müdafaaya ha- zırlanmışlarsa da, hem yazılı olarak müdafaalarını vermek, hem de hazırlık- larını tamamlamak için kendilerine mühlet verilmesini istedi.

Mütaleası sorulan müddeiumumî muavini söz aldı. İstimhal talebini kabul etmekle beraber Peyami Safa- ya kısaca cevap vereceğini söyledi. Müdafaanamenin tam bir edib ka- lemlerinden çıkmış olmakla beraber, hukukla edebiyat arasında fark oldu- ğundan bahisle söze girdi. Müdafa- anın birçok noktalarla temas ve reddetti. Bu müdafaanameyi müdafa- a hakkının istimali değil, bir hak- ın suistimali şeklinde telâkki etti- ğini, müdafaamın tecavüzü bir zihni- yetle hazırlandığını söyledikten son- ra: "... Matbuat hürriyeti birkaç kişimin elinde..." diye söze devam e- derken hâkim müddeiumuminin söz- ünü kesti:

— Bunlar zapta geçmez... lisanımız tadiî edin, diye ikazda bulundu. Müd- deiumumî muavini Mahir biraz daha mutedil bir lisanla sözünü bitirdik- ten sonra Peyami Safadan son sözlü soruldu. Hâkim Halil, Peyaminin müdafaasını yaptığını ve iddia ma- kamının cevabından sonra mesaf saati geçmiş olduğuna, tevhid edilen davaların ehemmiyetine ve avukat İrfan Eminle Suad Ziyamın müdafaalarını ikmal edemediklerini söylediklerine göre bir defaya mahsus olmak üzere 27 mart çarşamba günü saat 16 ya- buraktı.

NEOKÜRİN

Baş, diş, nezle, romatizma, siyatik ve kulunç
ağrılarını geçirir, gripe ve soğuk algınlığına karşı
iyi bir ilaçtır. Günde 2 - 3 adet alınır
Sıhhat Vekâletinin ruhsatını haizdir.

Sabah, öğle ve akşam

Her yemekten sonra mutlaka günde 3
defa dişleri niçin temizlemek lâzımdır

Çünkü unutmayınız ki:

Bakımsızlıktan çürüyen dişlerin,
bademcik, kızamık, enfloenza, ve
hattâ zatürriye yol açtıkları, iltihab
yapan diş etleriyle köklerinde mide
humması, apandisit, nevrasteni, sıt-
ma ve romatizma yaptığı fennen
anlaşılmıştır. Temiz ağız ve sağlam
dişler umumî vücut sağlığının en
birinci şartı olmuştur. Binaenaleyh,
dişlerinizi her gün - lââkal 3 defa -
"Radyolin", diş macunile fırçalayarak
sıhhatinizi garanti edebilirsiniz.
Bu suretle mikrobları imha ederek
dişlerinizi korumuş olursunuz.

RADYOLİN

RADYOLİN

butun tehnelere karşı sıhhatinizi korur.
Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra
günde 3 defa dişlerinizi fırçalayınız.

Sayın müşterilerimize müjde:

Sabık ŞAMLI ve yanan ATA ATABEK mağazasındaki fanilâ TRI-
KOTAJ, Çamaşır vesair TUHAFYİEE çeşitlerini aynı sırada sabık
Tayyare Piyango müdüriyeti binasının sağ tarafında 47.2 No. da
bulabilirsiniz.

HAYRİ KOYUNCU

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu İlanları

1 - Tahmin edilen bedeli "8979,, lira olan 87600 kilo ekmeğin 30 mart
1940 tarihine raslıyan cumartesi günü saat 11 de kapalı zarfla eksiltmesi
yapılacaktır.

2 - İlk teminat "673,, lira "43,, kuruş olup şartnamesi her gün ko-
misyonundan alınabilir.

3 - İsteklilerin 2490 sayılı kanunun tarifati dahilinde tanzim ede-
cekleri kapalı teklif mektublarını en geç belli gün ve saatten bir saat ev-
veline kadar Kasımpaşa bulunan komisyon başkanlığına makbuz mu-
kabilinde vermeleri. "1955,,

1 - Tahmin edilen bedeli "13962,, lira olan 1400 adet muhtelif boy-
da boya patlağı 1 nisan 940 tarihine raslıyan pazartesi günü saat 15 de
Kasımpaşa bulunan deniz levazım satınalma komisyonunda kapalı
zarfla eksiltmesi yapılacaktır.

2 - İlk teminatı "1047.15,, lira olup şartnamesi her gün mesai saati
dahilinde mezkûr komisyonundan bedelsiz alınabilir.

3 - İsteklilerin 2490 sayılı kanununun tarifati uyarak hazırladık-
ları teklif mektublarını en geç eksiltmenin yapılacağı gün ve saatten bir
saat evveline kadar makbuz mukabilinde adı geçen komisyon başkanlığı-
na vermeleri. "1986,,

1400 kilo tire çorap ipliği

1 - Tahmin bedeli "2282,, lira olan "1400,, kilo tire çorap ipliğinin
26/Mart/1940 tarihine rastlıyan salı günü saat 11 de pazarlık eksiltmesi
yapılacaktır.

2 - Kat'i teminatı "342,, lira "30,, kuruş olup şartnamesi her gün
komisyonundan alınabilir.

3 - İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesaikle birlikte belli gün
ve saatte Kasımpaşa bulunan komisyona müracaatları. "2138,,

1 - Tahmin edilen bedeli "25064,, lira olan "20000,, kilo sadeyağının
30 Mart 940 tarihine rastlıyan cumartesi günü saat 11.30 da pazarlıkla
eksiltmesi yapılacaktır.

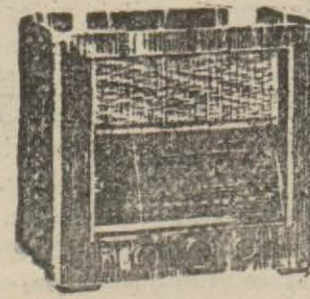
2 - İlk teminatı "1879,, lira "80,, kuruş olup şartnamesi her gün
komisyonunda "126,, kuruş bedel mukabilinde alınabilir.

3 - İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalarla birlikte belli
gün ve saatte Kasımpaşa bulunan komisyona müracaatları. "2176,,

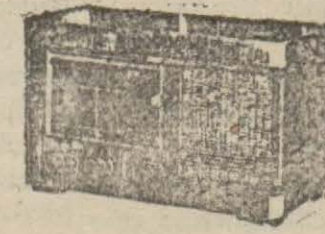
Askeri Fabrikalar Satın Alma Komisyonu İlanları

60 ton 1.5 mm. kalınlığında ve normal eb'adda sac levha alınacak
Tahmin edilen bedeli "20.400,, lira olan 60 ton 1.5 mm. kalınlığında
ve normal eb'adda sac levha Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü Mer-
kez Satınalma komisyonunca 30 Mart 940 cumartesi günü saat 11 de pa-
zarlıkla ihale edilecektir. Şartname parasız olarak komisyonundan verilir.
Taliplerin muvakkat teminat olan "1530,, lira ve 2490 numaralı kanunun
2 ve 3 maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâ-
kadar ticardan olduklarına dair Ticaret Odası vesikasile mezkûr gün
ve saatte komisyona müracaatları. "2234,,

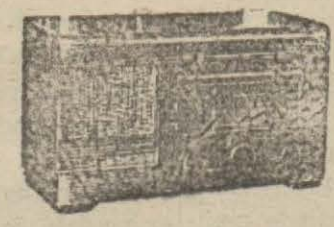
MEŞHUR AGA BALTIC RADYOLARI

MODEL 51

MODEL 41

MODEL 31

PERAKENDE satış yeri: Beyoğlu İstiklal caddesi No. 48-2 ODEON Mağazası
TOPTAN SATIŞ YERİ: İstanbul Sultanhamam Hamidbey çeşidi No. 49-56

Paris ve Londrada olduğu gi-
bi şehrimizin BAKER Mağaza-
larında da kadın manto ve rob-
ları için yünlü fantezi kumaş-
ların ve kostüm tayyörleri için
Tweed kumaşlarının en zengin
çeşitleri ve umumiyetle kadın
ve genç kızlar elbiselerini alâka-
dar eden yünlüler teşhir edil-
mekte ve her yerden müsaide
şartlar ve ucuz fiyatlarla satıl-
maktadır.

**İstanbul Levazım Amirliği
Satınalma Komisyonu İlanları**

Maçka kıyısında camekân ve böl-
meler yaptırılacaktır. Pazarlıkla ek-
siltmesi 26/3/1940 salı günü saat 14
de Tophanede Lv. Amirliği satın alma
komisyonunda yapılacaktır. Keşif be-
deli 945 lira 78 kuruş, ilk teminatı
71 lira 5 kuruştur. Keşif ve şartna-
mesi komisyonda görülür.
725 - 2129

240 adet hamampeştimalı alına-
caktır. Pazarlıkla eksiltmesi 25 mart
1940 pazartesi günü saat 15 de Top-
hanede Lv. Amirliği satın alma ko-
misyonunda yapılacaktır. Tahmin be-
deli 144 lira teminatı 21 lira 60 ku-
ruştur. Nümuneleri komisyonda gö-
rülür. (727) (2155)

600 çift kundura kalıbı alınacak -
tır. Pazarlıkla eksiltmesi 25/3/1940
pazartesi günü saat 15.30 da Topha-
nede Lv. Amirliği satınalma komis-
yonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli
960 lira ilk teminatı 72 liradır. Nü-
munesi komisyonda görülür.
733 - 2331

**DIŞ ÇIKARILDIKTAN SONRA, DIŞ APSELERİNDE, AKIL DIŞI İLTIHAPLARINDA
RİDA DIŞ SUYU**
NUN İLİK OLARAK GARGARASI, BU İLTIHAPLARIN ŞIFASINI TEMİN EDER

İstanbul Defterdarlığından:

Adı ve Soyadı	İşi	İş adresi	nev'i Verginin	Sence
Osman Tunçay	Beşikçi	Küçükpazar Kâtip Çelebi caddesi 35 numara	Muamele	937-
Şen Bohor	Toka	Mahmutpaşa Abud Ef. imalcisi Han numara 28	Muamele	937-
Muhsin	Düğme ve Fincancılar	Çuhacıyan	Muamele	937
Tayyar	toka imalcisi	han numara 6	Muamele	937
Musa Kâzım	Düğme ve Yeşildirek	Molla Taşhan toka imalatçısınumara 6	Muamele	937
Aziz	Trikotajcı	Mahmutpaşa Abud Ef. han numara 50	Muamele	937
Kalost	Nikelâjci	İstanbul Uzunçarşıbaşı numara 108	Muamele	937-938
Seyfeddin	Düğme ve Tahtakale	Cedid Han toka imalcisinumara 44	Muamele	937

Muamele vergisi mükelleflerinden olup hâlen terki sanat etmiş bu-
lunan yukarıda isim ve adresleri yazılı mükelleflerin defterleri üzerindendir.
muameleleri tetkik edilmek üzere aranılmış ise de bulunamamışlardır.
Tarihi ilândan itibaren on beş gün zarfında ve 2490 numaralı Muamele
Vergisi kanununun 20 nci maddesinin son fıkrasında gösterilen mezkûr
sene muamelâtına aid evrakı müsbite ve defterlerini alarak Galatada
Balıkpazarında Muamele ve İstihlak vergileri müdürlüğünde hesap mü-
tehasısları bürosuna müracaatları, gelmedikleri takdirde haklarında
kanunî icabların yapılacağı 3692 sayılı kanunun 11 inci maddesi hük-
müne tevfiakan ilânen tebliğ olunur. "2298,,

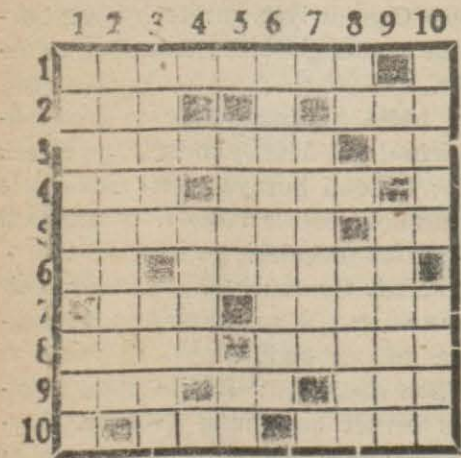
**İstanbul Sıhhi Müesseseler Arttırma ve
Eksiltme Komisyonundan:**

Leyli Tıp Talebe Yurdunun 1000 çift yazlık talebe iskaripini kapalı
zarf ile eksiltmeye konulmuştur.
1 - Eksiltme 25/3/940 pazartesi günü saat 15 de Cağaloğlunda
Sıhhat ve İctimai Muavenet Müdürlüğü binasında kurulu komisyonunda
yapılacaktır.
2 - Muhammen fiyat beher iskaripin için 600 kuruştur.
3 - Muvakkat teminat 450 liradır.
4 - İstekliler şartname ve nümunesini her gün komisyonunda gö-
rebilirler.
5 - İstekliler 1940 yılı Ticaret Odası vesikasile 2490 sayılı kanun-
da yazılı vesikalar ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya ban-
ka mektubu ile birlikte teklifi havi zarflarını ihale saatinden bir saat
evveline kadar makbuz mukabili komisyona vermeleri. "1873,,

Sahibi: Ahmet Cemaleddin SARAÇOĞLU

Nesriyat müdürü: Macit ÇETİN Basıldığı yer: Matbaai Ebüzziya

BULMACA

Soldan sağa:

- 1 - Güzel tefrikalarını okuduğu -
nuz bir muharrir.
- 2 - Ve - Bir renk.
- 3 - Şarkı arasında söylenir - Kir-
mızılı.
- 4 - Birdenbire - Bunamak.
- 5 - Kekelemek - Zaman.
- 6 - Bir gıda maddesi - Sağlık.
- 7 - Işık verir - Sayfiye evi.
- 8 - Felâket - Ağaçlar.
- 9 - Bir isim - Genişlik - Kör.
- 10 - Atlara takılır - Haber verme.

Yukarıdan aşağıya:

- 1 - Ezan okunur - Tatlı bir mad-
de.
- 2 - Bildirmek.
- 3 - Makinelerde bulunur - Bir Ar-
go tabiri.
- 4 - Bir ağaç.
- 5 - Bir içki - Bir uzuv.
- 6 - Ucuz.
- 7 - Korkutmak.
- 8 - Bir nota - Lân.
- 9 - Bir nota - Zıplama.
- 10 - Binek hayvanlarına takılır -
Hastalıklar.

[Eveleki günlük bulmacanın hatlı]

Alaturka ve alafranga

Mükemmel

YEMEK, TATLI

(Pastalar Kitabı)

Her eve lazım olan bu kitab, bine
yakın yemek, tatlı, pastalar pişir-
mesini kolay surette tarif eder.
Fiyat: 100, Cildisi: 125 kuruş
Satış Yeri:
İstanbul İNKILÂP KİTAPevi

Ankara Borsası

23 Mart 1940

	Fiyatları	Kapanış
Londra	1 Sterlin	5.24
New-York	100 Dolar	130.19
Paris	100 Frank	2.9675
Milano	100 Lire	7.1775
Cenevre	100 İsv. Fr.	29.2725
Amsterdam	100 Florin	69.1611
Berlin	100 Rayismark	—
Brüksel	100 Belga	22.1325
Atina	100 Drahmi	0.97
Sofya	100 Leva	1.7025
Prag	100 Çek kronu	—
Madrid	100 Peçeta	13.54
Vargova	100 Zloti	—
Budapeşte	100 Pengö	24.81
Bükres	100 Ley	0.625
Belgrad	100 Dinar	3.275
Yokohama	100 Yen	32.8625
Stokholm	100 İsveç kr.	31.005
Moskova	100 Ruble	—

ESHAM VE TAHVİLÂT

Türk borcu I peşin	19.20
Ergani	20.—
Sivas - Erzurum 4	19.40
1938 % 5 hazine tahvili	74.—